

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Bakalářská práce

Matouš Knapp

Povaha mediálního diskurzu o ASC Klinika

Diskurzivně-historická analýza diskuzních pořadů Radia Plus

Praha 2018

Vedoucí práce: Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval RNDr. Ludmile Knappové za pomoc při závěrečných korekturách, Mgr. et Mgr. Barboře Knappové za pomoc se strukturou práce a Marianě Hradilkové za pomoc s překladem abstraktu do anglického jazyka. Jim a mnoha dalším také děkuji za psychickou podporu.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 2. srpna 2018

Matouš Knapp

Abstrakt (česky)

Práce analyzuje dva texty mediálního diskurzu o autonomním sociálním centru Klinika. Zaměřuje se na odhalení stěžejních témat, analýzu argumentace a diskurzivních praktik jednotlivých stran a zhodnocení potenciálního vývoje diskurzu v období mezi vznikem prvního a druhého textu. Analýza vychází primárně z diskurzivně-historického přístupu (DHA, Ruth Woodaková a Martin Reisigl), který považuje diskurz za komplexní sociální jev a zahrnuje také studium kontextu (historického, sociálního, myšlenkového). Předmětem analýzy jsou texty diskuzního charakteru, jedná se o rozhlasové pořady Radia Plus *Pro a proti* (z února roku 2015) a *Odpolední Plus* (z března roku 2016). Jejich formát poskytuje analýzu stanovisek jednotlivých stran ve vzájemné interakci. Při analýze je kladen důraz na sebeidentifikaci mluvčích, nominace, predikace, témata a blízké diskurzy a v závěru na samotnou argumentaci. Práce v detailu ukazuje, že diskurz je blízký diskurzu právnímu a politickému, konflikt jednotlivých stran je poměrně hluboký a výrazným prvkem argumentace je srovnávání s minulým režimem.

Abstract (in English):

The thesis analyzes two media discourse texts about the Autonomous Social Centre Klinika. It focuses on revealing key topics, argumentation analysis and discursive practices of each individual party and on the evaluation of the potential development in the time period between the first and second text. The analysis is mainly based on the Discourse-Historical Approach (Ruth Woodak and Martin Reisigl) which views the discourse as a complex social phenomenon and it also includes a study of context (historical, social, ideological). The subjects of the analysis are discursive texts, both are radio shows - one from Radio Plus - Pro a proti (february 2015) and the other from Odpolední Plus (march 2016). Their format provides the analysis of the standpoint of each party in mutual interaction. The analysis emphasizes on the self-identification of the speakers, nominations, predictions, topics and close discourses, and finally in the conclusion on the argumentation itself. The thesis shows in detail that the discourse has much in common with legal discourse and political discourse. The conflict between individual parties is profound and a distinctive element of the argumentation is the comparison with the time period during the communist regime.

Klíčová slova (česky)

kritická analýza diskurzu, argumentace, squatting, centrum Klinika, soukromé vlastnictví, ideologie

Klíčová slova (anglicky):

Critical Discourse Analysis, argumentation, squatting, Klinika center, private ownership, ideology

Obsah

Úvod	2
Metoda analýzy	4
1. Teoretická část – diskurzivně-historický kontext	6
1.1. Historie ASC Klinika	6
1.2. Povaha squattingu na Klinice	11
2. Analýza pořadu <i>Pro a proti</i> (4. 2. 2015)	15
2.1. Úvod	15
2.2. Sociální identita diskutujících	15
2.3. Sociální aktéři textu	17
2.4. „Squatting“ a blízké entity – „objekt“ a „obsadit“	19
2.5. Argumentace	21
2.6. Shrnutí analýzy	30
3. Analýza pořadu <i>Odpolední plus</i> (3. 3. 2016)	33
3.1. Úvod	33
3.2. Sociální identita diskutujících	33
3.3. Sociální aktéři textu	34
3.4. Argumentace	36
3.5. Shrnutí analýzy	38
Závěr	40
Použitá literatura	43
Publikace	43
Články, komentáře, dokumenty, pořady	43
Přílohy	51
Pro a proti	51
Odpolední Plus	71

Úvod

Fenomén squattingu se v České republice objevuje již od jejího počátku¹. Nejčastěji jsou skloňovány squaty jako Ladronka, Milada či Cibulka (a dnes právě Klinika), v naší krátké historii nicméně existují desítky případů squattingu a zdaleka ne všechny se objevily v Praze (Růžička, 2007). Přesto až donedávna nebylo téma ve společnosti příliš živé. Mediální zájem o squaty měl většinou nárazový charakter. Reflektovány byly situace obsazení a následné policejní zásahy, soustavnější zájem o problematiku ze strany médií nicméně neexistoval. Situace se změnila koncem roku 2014, skupina aktivistů obsadila budovu bývalé plicní polikliniky v Jeséniově ulici na Žižkově a představila plán vybudovat v objektu autonomní sociální centrum. Po několika dnech provozu byla budova Policií ČR vyklizena, nicméně a za aktivisty se postavilo značné množství lidí a byly uspořádány dvě masové demonstrace na jejich podporu.

Od přelomu roku 2014 a 2015 byl v médiích situaci kolem Kliniky věnován značný prostor a téma squattingu začalo v českém prostředí více rezonovat. K tomu přispěly i reakce vrcholných politiků, kteří se do dění často aktivně zapojovali (např. tehdejší ministr financí Andrej Babiš, náměstek primátorky hl. m. Prahy pro územní rozvoj Matěj Stropnický, po útocích na centrum v únoru roku 2016 také premiér Bohuslav Sobotka). Centrum Klinika rozdělilo českou společnost na tábor odpůrců (mezi jejichž hlavní představitelé patřili například místní politici, starostka Prahy 3 Vladislava Hujová a místostarosta Alexandr Bellu) a tábor podporovatelů (za centrum se například postavila řada kulturních osobností). V naší práci se zaměříme na specifickou část mediálního diskurzu, a to na diskuzní pořady. Na rozdíl od informativních novinových článků či jednostranných komentářů totiž poskytují prostor k přímé konfrontaci opozičních stran v rámci diskurzu. K analýze jsme zvolili dva diskuzní pořady Radia Plus, *Pro a proti* z února roku 2015 a *Odpolední plus* z března roku 2015. První z nich je konfrontací dokumentaristiky, zároveň členkou Iniciativy Kliniky Apoleny Rychlíkové a publicisty Ivana Breziny, který se v prosinci roku 2014 vůči centru vymezil. V pořadu *Odpolední plus* jsou konfrontovány postoje jednoho z kritiků centra, místostarosty Prahy 3 Alexandra Bellua, aktivisty z Iniciativy Jakuba Orta a spisovatelky Radky Denemarkové, která centrum podpořila v rámci otevřeného dopisu Spisovatelé pro Kliniku (Redakce DR, 2016). Výběr těchto pořadů umožňuje vedle zmapování východisek jednotlivých stran také zachytit případný vývoj mediálního diskurzu v daném období. Pořady totiž dělí několik důležitých

---

¹ Squatterský „boom“ začal s pádem komunistického režimu.

událostí, ať už je to roční státní výpůjčka objektu aktivistům (druhý pořad je vysílán krátce po odmítnutí jejího prodloužení) či extremistické útoky na centrum z února roku 2016.

Práce si klade za cíl zmapovat hlavní témata analyzovaných ‚textů‘, odhalit postoje a teze jednotlivých stran a zhodnotit příslušnou argumentaci pomocí analýzy užitých diskurzivních praktik. Z komparace analyzovaných ‚textů‘ také zhodnotíme, zdali lze v mediálním diskurzu vysledovat určitý vývoj. Pokusíme se nalézt odpovědi na následující výzkumné otázky:

- S jakými tématy je v analyzovaných ‚textech‘ diskurz o squattingu (o centru Klinika) svázán, případně vedle jakých dalších diskurzů se objevuje?
- Jsou způsoby, jakými protistrany pojmenovávají a charakterizují sociální aktéry, předměty, akce a další entity diskurzu, odlišné?
- Jaká argumentační schémata (toposy/falacie) jsou pro jednotlivé strany charakteristická? Jaké falacie se případně objevují?
- Lze pozorovat mezi v období mezi analyzovanými pořady v diskurzu nějaký posun?

V první kapitole – teoretické části práce – shrneme kontext analyzovaných ‚textů‘. První podkapitola bude věnována historii autonomního sociálního centra Klinika. Druhá podkapitola se týká fenoménu squattingu a jeho různým podobám. Zaměří se na povahu českých squatů a to především na povahu sociálního centra Klinika. Obsahem druhé kapitoly bude analýza pořadu *Pro a proti* z února roku 2015. V rámci podkapitol se budeme po krátkém úvodu věnovat aktérům diskuse, sociálním aktérům a dalším entitám ‚textu‘, pátou podkapitolou bude analýza argumentace a závěrečná podkapitola analýzu stručně shrne. Třetí kapitola je věnována pořadu *Odpolední plus* z března roku 2016. V rámci podkapitol má obdobnou strukturu jako kapitola druhá. Závěr práce shrnuje výsledky analýzy a vztahuje je k uvedeným výzkumným otázkám.

Metoda analýzy

Pro analýzu rozhovorů budeme využívat primárně diskurzivně-historický přístup, představený Ruth Woodakovou a Martinem Reisingem (Woodaková a Reisigl, 2009). Základním ‚materiálem‘ přístupu je diskurz, který Woodaková a Reisigl definují takto: 1. soubor na kontextu závislých sémiotických praktik, které jsou situovány ve specifickém poli sociální akce 2. společensky utvářený a společnost utvářející 3. vztažený k hypertématu 4. spojený s pravdivostní a normativní argumentací skupiny sociálních aktérů zastávajících různá stanoviska (Woodaková a Reisigl, 2009).

Při analýze rozhlasových diskusí tedy nebudeme na texty pohlížet jako na izolované jednotky, ale budeme je analyzovat v rámci širšího kontextu, respektive jako součást diskurzu o squattingu. Pro diskurzivně-historický přístup je také důležitý vývoj diskursu v čase, jeho proměny v rámci vývoje historického. Pro analýzu v rámci diskurzu o squattingu, specifickěji diskurzu o ASC Klinika tedy uvedeme historický kontext analyzovaných textů, zmapujeme historii autonomního centra od jeho obsazení. K doplnění ideového kontextu diskurzu o squattingu krátce představíme samotné téma diskurzu, squatting, a jeho povahu v ASC Klinika. Analýza textů² má několik rovin, zaměřuje se zaprvé na nominace – intertextové konstrukce sociálních aktérů, předmětů, jevů, událostí, procesů či akcí, za druhé na predikace – charakterizace a kvalifikace konstruovaných entit. Při analýze nominací a predikací budeme k jejich odlišení od ostatního textu používat uvozovky (nejedná se tedy o citace), jednotlivé konstrukce mohou být s ohledem na slovosled či nespisovný jazyk přeformulovány (není-li například užití nespisovného jazyka příznakové). Pomocí těchto strategií je dotvářena i sociální identita diskutujících, a to buď ze strany moderátorky, nebo jejich vlastní sebeidentifikací. Ta se může projevit v perspektivizaci výpovědi (autor vyjadřuje účast, odstup či hledisko, z jakého výpověď pronáší (Woodaková a Reisigl, 2009)). Té bude také věnován prostor.

Nejdůležitější složkou je analýza argumentace. Ta se skládá jednak z vyčlenění témat a jednotlivých tvrzení, které se v textu objevují, jednak z analýzy argumentačních strategií, platnosti argumentů vůči tezím a odhalení toposů/falacií. Toposy jsou argumentační schémata („pravidla, která spojují argument s tvrzeními“ (Woodaková a Reisigl, 2009), falacie jsou toposy falešné. Podle van Eemeren a Grootendorsta jsou falacie porušením pravidel racionální diskuse a konstruktivní argumentace (van Eemeren a Grootendorst, 2004), falešnost toposů je

---

² Přepisy analyzovaných textů jsou přiloženy v Přílohách.

ale také často závislá na kontextu (Woodaková a Reisingl, 2009). K analýze argumentace využijeme již zmiňovaného modelu racionální diskuse (van Eemeren a Grootendorst, 2004) a také pojetí argumentace Ondřeje Kleina (Klein, 2007). Na základě van Eemerenovy a Grootendorstovy metody přistoupíme k úpravě ‚syrového‘ textu pomocí explikace a reformulace tvrzení jednotlivých promluv, případně jejich seřazení, pro získání přehledné podoby argumentace (van Eemeren a Grootendorst mluví o čtyřech úpravách: ‚odstranění‘, ‚přidání‘, ‚transformace‘ a ‚permutace‘ (‚prostřídání‘) (van Eemeren a Grootendorst, 2004)). Podle Kleina budeme výroky s argumentační funkcí dělit na teze a argumenty. Teze je tvrzení se sníženou mírou přijatelnosti, která způsobuje nutnost doložit tezi argumenty (na rozdíl od argumentů může být teze pouze implicitní, její explikaci nám poté umožní například celkový význam a směr výpovědi) (Klein, 2007). Využijeme i Kleinova dělení argumentů (např. argument autoritou, argument s oslabenou námitkou atd. (Klein, 2007)) Teze a argumenty jednotlivých aktérů budeme v textu znázorňovat kurzívou. Důležité teze či témata zvýrazníme **boldem**. V rámci extrahované argumentace budeme odhalovat jednotlivé toposy/falacie a na základě kontextu budeme hodnotit případnou neplatnost. Zaměříme se také na platnost a relevantnost samotných argumentů. Výsledky analýzy vyhodnotíme v rámci diskurzu o squattingu, respektive diskurzu o ASC Klinika.

1. Teoretická část – diskurzivně-historický kontext

1.1. Historie Kliniky

V šedesátých letech byl původní sklad v Jeseniově ulici přestavěn na plicní kliniku. Ta na místě fungovala přes čtyřicet let, roku 2009 ale ukončila provoz a budova začala chátrat. V následujících letech sloužila často jako útočiště sociálně vyloučených osob a její stav se rychle zhoršoval. Od ukončení provozu kliniky měl objekt na starosti Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále ÚZSVM), ten ho však neposkytl dalšímu subjektu a zároveň nedokázal vznikající problém řešit. 29. listopadu roku 2014 bývalou kliniku obsadili aktivisté (Rešeršní oddělení ČRo, 2015; Vyroubalová a Váchal, 2014).

Iniciativa ASC Klinika (mezi iniciátory Arnošt Novák, Anna Hausnerová, Tereza Virtová, Martina Sosnová a Ivo Mathé) ihned po obsazení objektu deklarovala svoje cíle, vybudovat v objektu kavárnu, vegetariánskou jídelnu, pořádat kulturní akce a organizovat tzv. lidovou univerzitu (cykly přednášek, debaty, workshopy) (Iniciativa Klinika, 2014). První dny probíhal v objektu rozsáhlý úklid a 3. prosince 2014 byl projekt Autonomního sociálního centra (dále ASC) oficiálně představen na tzv. sousedském dni. Iniciativa vznesla mimo jiné požadavek na dlouhodobý pronájem od státu. ÚZSVM ale tuto možnost odmítl a vyzval k opuštění nelegálně obsazeného objektu do 4. prosince. Uvedl, že o objekt projevila zájem Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále GIBS) a nemovitost bude převedena do jejího vlastnictví. Aktivisté však objekt opustit odmítli a požadovali dialog s ÚZSVM a případně i s GIBS o budoucnosti objektu. Pro jednání s iniciativou se vyjádřil i tehdejší náměstek primátorky pro oblast rozvoje územního plánu Matěj Stropnický a nabídl jeho zprostředkování (Zabloudilová, 2014). Zároveň byla vytvořena petice na podporu Kliniky obracející se o pomoc na ministerstva kultury a sociálních věcí. ÚZSVM ale diskusi vyloučil a 9. prosince nechal objekt vyklidit policií. Pět aktivistů opustilo budovu dobrovolně, zbylí tři ale odejít odmítli a po zásahu policie byli odvezeni na služebnu s podezřením z přestupku (Metro.cz, 2014a). 13. prosince se konala demonstrace na podporu Kliniky čítající několik stovek lidí, z náměstí Jiřího z Poděbrad se protestní průvod přesunul k bývalé klinice a někteří aktivisté se ji pokusili znovu obsadit, avšak bez úspěchu. Při střetech s těžkooděnci hlídajícími objekt byl zadržen mluvčí iniciativy Arnošt Novák, on a další dva aktivisté byli zraněni (Metro.cz, 2014b). Tato událost vzbudila značný zájem veřejnosti, policejní orgány byly aktivisty obviněny z nepřiměřenosti zásahu a pod tlakem veřejnosti byla spuštěna vnitřní policejní kontrola za účelem vyhodnocení incidentu (ČTK, 2014).

Napjatá situace se znovu začala vyvíjet až koncem ledna roku 2015. 24. ledna se uskutečnila druhá demonstrace, které se zúčastnilo několik stovek lidí, opakující požadavek pronájmu objektu za účelem zřízení komunitního centra (ČTK, 2015a). Na podporu projektu se vyjádřil Matěj Stropnický, ten navrhl převzetí objektu pražským magistrátem a následný pronájem ASC Klinika. Začátkem února se události daly do pohybu, ÚZSVM navrhl bezplatnou výpůjčku do doby, než objekt převezme GIBS. Do výběrového řízení se přihlásili 3 zájemci, jedním z nich bylo i ASC Klinika. To také výběrové řízení vyhrálo a koncem února byla podepsána smlouva o ročním pronájmu (do 2. března 2016, s možností až 7krát lhůtu prodloužit) (ČTK, 2015b). Začátkem března iniciativa objekt převzala a slíbila zahájit provoz centra do dvou měsíců. Brzy začaly být organizovány každodenní aktivity – přednášky, jazykové kurzy, divadelní a hudební představení. V budově byla zřízena kavárna a knihovna (Váchal, 2015). Iniciativa se také zapojila do pomoci uprchlíkům, začátkem září organizovala rozsáhlou sbírku (jednalo se především o oblečení, potraviny, ale také například knihy či hračky), která následně putovala do srbského uprchlického tábora v Bělé a do Budapešti (Trachtová, 2015). Tato aktivita a veřejná deklarace prouprchlického postoje ale vzbudila u jisté části společnosti nevoli (Zelenka, 2015a). Koncem roku 2015 zastupitel pražského magistrátu za stranu Svobodných Mojmír Mikuláš upozornil na opakující se stížnosti okolních obyvatel na hluk, především ale obvinil centrum z přechovávání osob pobývajících na území ČR ilegálně (Zelenka, 2015b). To zástupci ASC Klinika popřeli, na dotaz portálu lidovky.cz Mikuláš uvedl, že důkazy nemá, ale že „je ale zřejmé, že [...] Klinika se v uprchlické krizi – pro mě spíš v řízené invazi – nějak angažuje“ (Zelenka, 2015b). Tato na první pohled nenápadná epizoda byla jen jedním z projevů vzrůstajícího napětí ve společnosti souvisejícího s migrační situací, důležitým bodem ale bylo veřejné označení ASC Klinika za uprchlickou základnu.

Během ledna napětí eskalovalo a 6. února se uskutečnila masivní demonstrace proti islámu a evropským elitám (kolem 7 tisíc lidí). Toho dne byl také proveden útok na komunitní centrum, kde skupina asi 20 maskovaných osob zaútočila na objekt kameny a zápalnými láhvemi. Obyvatelé byli evakuováni, jeden z aktivistů byl při útoku zraněn (Němec a Trachtová, 2016). Iniciativa ihned po útoku obvinila policii z liknavého zásahu, na její stranu se postavil i ministr spravedlnosti Robert Pelikán. Útok poté veřejně odsoudil premiér Bohuslav Sobotka, uvedl, že „jakékoli zastrašování, šíření nenávisti, či dokonce násilí je v demokratické společnosti nepřijatelné“ (Paseková, 2016). Solidaritu vyjádřila řada dalších politiků, například vicepremiér Pavel Bělobrádek, primátorka hl. m. Prahy Adriana Krnáčová či ministr pro lidská

práva Jiří Dienstbier (Paseková, 2016). Ne všichni politici se ale jednoznačně zastali centra, starostka MČ Prahy 3 Vladislava Hujová útok kategoricky odsoudila, ale dění kolem ASC Klinika označila za bezpečnostní riziko, místo se podle ní stalo kolbištěm pravicového a levicového extrémismu (Lang, 2016). V této době se zároveň obnovily debaty o budoucnosti komunitního centra, roční výpůjčka končila začátkem března a zástupci iniciativy proto začali jednat s ÚZSVM o jejím prodloužení.

Krátce po útoku mluvčí úřadu Radek Ležatka nevyločil prodloužení smlouvě Iniciativě (Burdová a ČTK, 2016), za týden se ale situace obrátila. 16. února přišel ÚZSVM s tvrzením, že podle stavebního úřadu Prahy 3 je budova bývalé plicní kliniky zkolaudována jako zdravotnické zařízení a využívání objektu k jiným účelům je protiprávní. Z tohoto důvodu se úřad rozhodl výpůjčku neprodloužit. Tento argument však o měsíc později zpochybnil Matěj Stropnický, jenž uvedl, že budova má zkolaudovány jen přípojku plynu a v katastru je vyhrazena pro veřejně prospěšné využití (Kottová, Harzer a Titlbach 2016). K tomuto vývoji pravděpodobně přispěl silící tlak radnice Prahy 3. Vedle Vladislavy Hujové se ke Klinice negativně vyjádřil i místostarosta za ODS Alexander Bellu – v dopise obyvatelům Žižkova varoval, že Klinika by mohla být nebezpečná, podobně jako Vladislava Hujová uvedl, že „se [...] může tato lokalita stát místem střetů mezi radikálními a extremistickými politickými proudy“ (Frouzová, 2016). Objevila se také stížnost asi 60 občanů Prahy 3 kvůli hluku a rušení nočního klidu (Neprašová a Kottová, 2016).

Na protest proti rozhodnutí úřadu se 27. února konala před objektem demonstrace, sešlo se kolem 2 tisíc lidí (Neprašová a Kottová, 2016). Podporu komunitnímu centru z politiků znovu vyjádřil například Jiří Dienstbier, 25. února byl uveřejněn otevřený dopis *Spisovatelé pro Kliniku*, ve kterém se třicítka českých spisovatelů a spisovatelek vyslovila pro zachování centra. Zrušení Kliniky z bezpečnostních důvodů by podle nich byl ústupek lidem, kteří řeší spory nedemokraticky, pomocí násilí (Redakce DR, 2016). ÚZSVM ale své stanovisko nezměnil a vyzval k opuštění objektu po vypršení výpůjčky, tedy 2. března 2016 (respektive do poledne následujícího dne). Za úřad se postavil i ministr financí Andrej Babiš. Ač se odpoledne 2. března sešel s aktivisty z Kliniky a naznačoval jim svou podporu (novinky.cz, 2016a), večer po schůzce s Vladislavou Hujovou obrátil: „Jednal jsem se starostkou P3, ukázala mi stížnosti občanů na Kliniku. Budova ve špatném stavu – aktivisté musí objekt opustit. Podle zákona.“ (novinky.cz, 2016b) Aktivisté se přesto rozhodli v budově setrvat a v činnosti pokračovat. Úřad proto podal na iniciativu trestní oznámení, pokus o vyklizení objektu policií však neprovedl. V průběhu března zesílily diskuse o budoucnosti nejen objektu, ale i samotné iniciativy.

Aktivisté znovu vznesli svůj požadavek na převedení objektu do majetku hl. m. Prahy a následný pronájem, pražské zastupitelstvo se ale koncem března na převzetí objektu nedohodlo (ČTK, 2016a). ÚZSVM mezitím jednal s dalšími potenciálními zájemci, jelikož GIBS o objekt ztratila zájem. V polovině března požádalo o budovu Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (dále MPSV) za účelem využití objektu pro svou vlastní činnost. Náměstek primátorky pro oblast dopravy, sportu a volného času Petr Dolínek zároveň iniciativě nabídl alternativní prostor, budovu bývalých jeslí ve Znojenské ulici na Praze 4, to ale aktivisté odmítli z důvodu spjatosti iniciativy s místem a již vynaložených investic do objektu (ČRo, 2016).

Po březnových bezvýhodných jednáních se situace na nějaký čas uklidnila, koncem května byl ale objekt nečekaně vyklizen policií. Důvodem bylo nahlášení bomby v budově, žádná ale nebyla nalezena. Následně však policisté odmítli aktivisty pustit zpět, trvali na předání objektu právoplatnému majiteli, tedy ÚZSVM (Titlbach, 2016a) Squatteři se opakovaně pokoušeli budovu znovu obsadit a následujícího dne se jim to podařilo. Scénář se však o 4 dny později opakoval, po anonymním varování 24. května policie objekt znovu vyklidila. Tentokrát ale aktivisté odmítali budovu opustit, někteří se pokusili zabarikádovat na střeše, ty následně policie vyvedla a zadržela. I tentokrát se ale squatteři do objektu opět vrátili (Firbacherová, 2016). 27. května došlo ke třetímu anonymnímu nahlášení výbušniny, tentokrát policie objekt pouze prohledala a již nevyklízela. Tlak na iniciativu se v červnu stupňoval, Praha 3 podala začátkem měsíce na ASC Klinika trestní oznámení, Pražský městský soud vydal předběžné opatření zakazující činnost iniciativy a v polovině měsíce vyměřil 50tisícovou pokutu za jeho nedodržení, vedle toho aktivisté museli platit pokutu za porušování nájemní smlouvy (1000 Kč za každý den od jejího vypršení 2. března) (Titlbach, 2016b). K vyklizení objektu však tyto události nevedly, naopak 7. července Pražský městský soud zrušil předběžné opatření z důvodu chybné argumentace ÚZSVM o existenci kolaudačního rozhodnutí (Búnová, 2016). Situace se dostala zpět do patového pobřežnového období.

ÚZSVM se i nadále snažil najít potenciálního zájemce o objekt, dohody s Ministerstvem práce a sociálních věcí totiž zkrachovaly. Začátkem října roku 2016 se o budovu přihlásila Správa železniční dopravní cesty (dále SŽDC) a ÚZSVM ji na ni neprodleně přepsal, aktivisté ale odmítli budovu uvolnit a SŽDC následně podala žalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 3 (ČTK, 2016b). Ten v lednu roku 2017 zatím nepravomocně rozhodl ve prospěch žalobce o vyklizení objektu, aktivisté se proti rozhodnutí odvolali (ČTK, 2017a). Dalším pokusem k donucení aktivistů k odchodu byla událost z poloviny března roku 2017, na žádost SŽDC byla budově uzavřena přípojka vody, obyvatelé centra ale i s využitím dešťové vody pokračovali

v provozu. 9. dubna se uskutečnila demonstrace pro zachování Kliniky, po skončení probíhajícího odvolacího řízení totiž hrozilo v létě definitivní vyklizení objektu. Aktivisté však nadále požadovali převedení budovy na pražský magistrát a následný pronájem iniciativě (Dvořáková, 2017). V září odvolací soud pravomocně potvrdil rozhodnutí obvodního soudu o nutném vyklizení Kliniky a jejím uvolnění ve prospěch SŽDC, aktivisté ale objekt opustit odmítli (ČTK, 2017b). Od té doby se situace výrazněji nevyvinula. Na začátku roku 2018 se do situace vložil Nejvyšší soud, ten ve sporu aktivistů a SŽDC rozhodl o dočasném odkladu zářijového rozhodnutí obvodního soudu (ČTK, 2018). Autonomní sociální centrum Klinika je tedy nadále v provozu (začátek srpna 2018) a spor se státem, respektive s ÚZSVM se dále protahuje. Oproti prvním létům existence sociálního centra ale výrazně opadla mediální pozornost. Výjimku tvoří událost z června, kdy v prostoru ASC Klinika údajně došlo ke znásilnění dvou žen transgender aktivistkou. O incidentu informovalo sdružení Sdružení, to ale zároveň razantně odmítlo spojovat tento čin s fungováním sociálního centra (Veselá, 2018).

1.2. Povaha squattingu na Klinice

Squatting je ve své nejjobecnější rovině definován jako užívání obydlí (ve smyslu obývání) bez souhlasu vlastníka (Pruijt, 2013). Toto základní vymezení je však velice vágní, do takové definice spadá jakékoli nezákonné užívání objektů a mezi takové squatterry poté patří například i bezdomovci a narkomani, často vyhledávající nocleh ve starých opuštěných budovách. Hans Pruijt rozlišuje squatting ‚městský‘ (*urban squatting*) a squatting ‚na volné půdě‘ (*squatting on a vacant land*). Squatting ‚městský‘ je podle Pruijta, na rozdíl od squattingu ‚na volné půdě‘, vázán na sociální hnutí – je jím organizován, podporován či alespoň inspirován (Pruijt, 2013). Takto vymezený pojem je ale vhodné ještě dále dělit. Ač squatterři vycházejí z podobného myšlenkového ‚prostředí‘, mohou se lišit například jejich motivace či zvolené prostředky. Na základě několika kritérií, jako jsou cíle, příslušnost ke společenské třídě, forma organizace, politické přesvědčení či ‚rámování‘ projektu pro veřejnost, rozlišuje Hans Pruijt pět základních konfigurací, kterých může squatting nabývat.

První konfigurací je *squatting politický*. Ten je ze všech nejradikálnější, jeho cílem je destabilizace politického systému jako takového. Ideologie aktivistů (vycházející z anarchismu či z marxismu) se výrazně promítá do jejich vystupování. Odmítána a kritizována je jakákoli debata s představiteli státu, respektive moci a sociálnědemokratický reformistický (nerevoluční) přístup je považován za zrádný. Tento typ squattingu má zpravidla velmi slabou podporu veřejnosti (o tu také ani neusiluje) a bývá většinou razantně potlačen.

Squatting za účelem konzervace budovy (conservational) je demonstrativní akcí za účelem záchrany zpravidla historického objektu před demolicí (ale také před jeho chátráním). Během squatterské akce se snaží aktivisté poukázat na společenský či historický význam objektu a jeho důležitost pro lokální prostředí. V případě dosažení úspěchu, například zrušení demoličního rozhodnutí, squatterři objekt většinou opouštějí.

Třetí konfigurace - *squatting ‚vycházející z nedostatku‘ (deprivation-based)* – je motivována nedostatkem obytných prostor (či jejich finanční nedostupností) pro chudší vrstvu společnosti. Aktivisté – pocházející zpravidla ze střední třídy – obsadí nevyužívané objekty a umožní jejich užívání potřebným – sami se tedy squatterry nestávají. Legitimita této konfigurace je závislá na dobrém ‚rámování‘, jeho cílem je vzbudit ve společnosti solidaritu (za tímto účelem jsou jako ‚potřební‘ většinou vybírány rodiny s dětmi) a vytvořit tak morální tlak na vlastníka objektu – represe by byla poté veřejností odsouzena.

Čtvrtou konfigurací je *squatting jako alternativní strategie bydlení*. Podobně jako v předešlém případě je základní motivací nedostupnost bydlení, ale již nikoli pouze pro chudé, nýbrž i pro část střední třídy, například studenty. Aktivisté jsou oproti předešlé konfiguraci sami squatterry, obsazený objekt využívají k uspokojení vlastních potřeb bydlení. Projevují se také více myšlenky sociálního hnutí, squatteři často vytvářejí komunity – založené na kooperativní bázi – a jsou propojeni s alternativní kulturou³. Prvotní motivací aktivistů ale stále zůstává otázka bydlení a squatterský čin je snahou upozornit především na špatnou bytovou politiku.

To se již netýká páté konfigurace - squattingu ‚podnikavého‘ (*entrepreneurial*). Jeho základní motivací není pouze bydlet, ale právě vytvářet aktivní sociální komunitu. Její činnost může zahrnovat sociální, kulturní, řemeslné i sportovní aktivity, cílem je vytvořit prospěšné komunitní centrum pro širokou veřejnost. Právě prospěšnost pro okolí a otevřenost vůči němu jsou základní legitimizační prvky ‚podnikavého‘ squattingu (Pruijt, 2013).

Nejznámější české squaty můžeme řadit mezi squaty ‚městské‘, první dlouhodobější squat Sochorka (fungující v mezi léty 1992 a 1997) vykročil cestou squattingu ‚podnikavého‘, cílem bylo vytvoření společenského a kulturního prostoru, byly pořádány přednášky, koncerty či výstavy (Růžička, 2007). Podobnou cestou se vydaly i dva nejznámější squaty, Ladronka (1993–2000) a Milada (1998–2009). Jejich snahou bylo vybudování autonomního sociálního centra a pořádání řady sociálně kulturních akcí. Squatteři se také po celou dobu existence pokoušeli o legalizaci své činnosti (Růžička, 2007). Projekty více na hraně mezi squattingem ‚podnikavým‘ a ‚konzervačním‘ byl Dobročinný spolek Medáků ve Starých Střešovicích (1995–2003), usilující vedle projektu komunitního centra i o záchranu historických střešovických domků (Růžička, 2007), či squat Cibulka (2012–2015), kde squatteři pojmenovali svůj projekt komunitního centra *Zachraňme Cibulku* a zdůrazňovali důležitost záchranu historické budovy (Kolektiv Osvobozeného biografu, 2012). Mezi squatterské akce s ryze ‚konzervačními‘ cíli lze řadit například obsazení kavárny Slavie v druhé polovině roku 1993. Cílem Společnosti přátel kavárny Slavie bylo znovuotevření legendární kavárny veřejnosti, i díky velké podpoře aktivistům ze strany veřejnosti přislíbil vlastník objekt rekonstruovat do původního stavu a kavárnu zprovoznit (Růžička, 2007).

Je zřejmé, že autonomní sociální centrum Klinika je v rámci Pruijtova dělení squattingem ‚podnikavým‘ – ustavení iniciativy Kliniky a jasná formulace komunitních aktivit

---

³ *counter-culture*, někdy také kultura neoficiální, vycházející z odlišných norem a hodnot (vůči masové společnosti), spojená s alternativním životním stylem (např. hnutí hippies, punkové hnutí, underground)

jsou toho důkazem. Z aktivit sociálních a kulturních iniciátoři jmenovali například zřízení kavárny, jídelny, knihovny, komunální dílny, sociální poradny či kina, vedle toho byly avizovány aktivity vzdělávací – Lidová žižkovská univerzita (veřejná série přednášek a seminářů) či množství workshopů – a možnost činností tvůrčích (hudební, divadelní i filmová produkce, autorská čtení) (Iniciativa Klinika, 2014). V průvodním programovém prohlášení ASC Klinika je ale nastíněn i ideový rozměr komunity. Jedním z terčů kritiky a zároveň důvodem k odporu je takzvaná „komodifikace městského prostoru“, tedy proměna objektů v pouhé prostředky směny, sloužící pouze k nákupu a prodeji (za typický projev komodifikace může být považována například spekulace s byty). Ta vede podle autorů nejen ke zvyšování nákladů na bydlení a život, ale také k rozvoji především komerčních aktivit. Sociální centrum Klinika má představovat protipól založený na nekomerčnosti a neziskovosti. Mělo by tvořit „prostor fungující na principech sdílení, spolupráce a solidarity“ (Iniciativa Klinika, 2014). Z programu vzdělávacích aktivit, z častých přednášek na téma marxismu, anarchismu či antikapitalismu je sice zřejmá inklinace aktivistů k těmto myšlenkovým proudům, do sebe prezentace iniciativy a také její činnosti se nicméně ideologie, v souladu s Pruijtovou definicí, výrazněji nepromítá (představený program má především sociální a kulturní rozměr (Iniciativa Klinika, 2014)). Sebe prezentace je zaměřená na praktickou prospěšnost centra pro blízké okolí, na jeho společenský rozměr (toto rámování je pro „podnikavý“ squatting typické). Dlouhodobou snahou aktivistů z Kliniky je získat na svou stranu co nejširší veřejnost. Tato snaha se již několikrát ukázala jako úspěšná, masové protesty a demonstrace po policejních zásazích zejména v prvních měsících existence centra zjevně zabránily státním autoritám v razantnějších represích či v definitivním vyklizení centra.

Co není explicitně zmíněno v prohlášení, ač se jedná o evidentní součást iniciativy, je „konzervační“ rozměr. Již od počátku byl základním argumentem k obsazení objektu jeho zoufalý stav, dlouhodobé chátrání a neschopnost státu se svým majetkem jakýmkoli způsobem naložit. Podle aktivistů bylo místo útočištěm bezdomovců a narkomanů a představovalo nebezpečí pro své okolí. Cílem autonomního centra by tedy také měla být, v souladu s cíli squattingu „konzervačního“, záchrana lokálního prostředí (Zabloudilová, 2014). I další projevy aktivistů vykazují snahy o zachování Kliniky z důvodů urbanistických, svědčí o tom například odpor ke „kancelářskému“ projektu momentálního vlastníka – Správy železniční dopravní cesty – založený na tvrzení, že centrum „má větší hodnotu pro město“ (ČTK, 2016c). Stavba kancelářských budov v městských centrech je ze strany aktivistů častým cílem kritiky, vede podle nich k jejich vylidňování a gentrifikaci blízkého okolí objektů (Pruijt, 2013).

Další otázkou spojenou s autonomními sociálními centry je možnost jejich legalizace. V případě ASC Klinika projevovali aktivisté o jistou formu legalizace zájem. Došlo i ke krátkodobé legalizaci, objekt byl iniciativě na rok vypůjčen (ČTK, 2015b). Po roce ale stát odmítl výpůjčku prodloužit a od té doby funguje centrum ilegálně. Je nicméně sporné, zdali je pro fungování centra jeho případná legalizace opravdovým přínosem. Případy z Nizozemska ukazují, že tamní centra často ztratila po své legalizaci svůj opoziční ráz či se zcela rozpadla (Breek a de Graad, 2001).

Základní povahu squatu ASC Klinika můžeme shrnout následovně: cílem aktivistů je vytvoření sociálního centra poskytujícího různé druhy aktivit pro širokou veřejnost především za účelem oživení lokální komunity. ‚Rámování‘ je založené zejména na prospěšnosti projektu pro své okolí, k úspěšné obraně proti represím potřebuje totiž centrum zejména podporu veřejnosti. Činnost squatterů má primárně praktický ráz a je sociálního či kulturního charakteru (vzdělávací a řemeslné aktivity, koncerty, výstavy). Politická ideologie aktivistů se částečně projevuje například v tématech přednášek, na její úkor je nicméně zdůrazňován sociální a kulturní charakter centra (to je pro něj důležité vzhledem k pohledu okolí, už ze své povahy bývá totiž často vnímáno jako extremistické (Lang, 2016; Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR, 2015)). Centrum Klinika má ale i jistý ‚konzervační‘ charakter, důvodem k obsazení bylo také chátrání budovy a snaha o záchranu lokálního prostředí.

2. Analýza pořadu *Pro a proti* (4. 2. 2015)

2.1. Úvod

Díl diskusního pořadu *Pro a proti* Radia Plus Českého rozhlasu byl natáčen a vysílán 4. února roku 2015, v počáteční fázi sporu o budovu bývalé polikliniky. Prosincové násilné vyklizení objektu Policií ČR vyvolalo velký odpor veřejnosti, 13. prosince a 24. ledna se konaly velké demonstrace požadující po státu pronájem objektu aktivistům. Budoucnost budovy byla v té době velice nejasná a upínala se k ní značná mediální pozornost. Za projekt se postavila i řada známých osobností (Kabátová, 2014), objevily se ale i postoje kritické (Brezina, 2014a; Fér, 2014). Pořad *Pro a proti* ze začátku února se věnoval právě rozděleným pohledům na nový pražský squat. Jak je u pořadu standardní, pozván byl zástupce podporovatelů a zástupce odpůrců. Představitelkou první skupiny byla dokumentaristka Apolena Rychlíková. Její vazba na autonomní centrum se jevila jako zřejmá, Rychlíková byla jedním ze zakládajících členů Iniciativy, stála přímo u zrodu projektu (Iniciativa Klinika, 2014). Představitelem odpůrců byl publicista Ivan Brezina. Ten na sebe upozornil, krátce po policejním zásahu v objektu, článkem *Žižkovská Klinika je zločin!* na webovém portálu G.cz (Brezina 2014), ve kterém odsoudil nezákonné obsazení budovy ze strany aktivistů. Zajímavým aspektem byla podobná sociální pozice aktérů, oba pocházeli z intelektuálního prostředí a byli si ‚blízcí‘ i profesně, svým zaměřením na reflexi společenských událostí (ať už z dokumentaristického či publicistického hlediska). Výše zmíněné naznačuje jistou sociální identifikaci diskutujících, je třeba ji však ještě více specifikovat a také zahrnout jejich vlastní sebeidentifikaci v diskusi.

2.2. Sociální identita diskutujících

Apolena Rychlíková je dlouhodobě spojená s českou levicovou kulturní scénou. Jako dokumentaristka se věnuje politickým a sociálním tématům (snímek *Hájek na zámku* (2011), cyklus *Expremiéři* (2013), *Za Adolfa by žádní morgoši neměli žádný práva* (2014), *Hranice práce* (2017)), je také je redaktorkou levicového časopisu A2 (A2larm, 2014; ČSFD.cz, 2014; Wikipedia, 2017). S přihlídnutím k této sociální identitě, ale především k její přímé účasti na projektu Klinika mohla být Apolena Rychlíková snadno identifikována jako člověk z aktivistického jádra a jeho autentický mluvčí. V této době také natáčela o centru Klinika

dokumentární film (*Nedej se: Klinika města*, premiéra 1. 3. 2015 v České televizi (Česká televize, 2015)) a byl tudíž očekávatelný její soustavný zájem o téma.

Při pohledu na sebeidentifikaci Apoleny Rychlíkové v diskusi – na sociálního aktéra „já“ v jejích promluvách – je oproti očekávání zřejmá distinkce mezi aktérem „já“ a aktérem „aktivisté“. Aktivisté se objevují ve 3. osobě plurálu a Rychlíková se mezi ně explicitně neřadí. Projevuje se však její aktivní účast (Rychlíková se zmiňuje o rozhovoru se zástupci ÚZSVM, o své účasti na akcích Kliniky), její blízkost k aktivistům (o aktivistech natáčejících rozhovor s Andrejem Babišem mluví jako o „kamarádech“) a její silná náklonnost komunitnímu centru (fungování centra Klinika popisuje jako „malý zázrak“, staví se do pozice obdivovatelky). Apolena Rychlíková se zároveň brání identitě „squatera“, bydlení ve squatu odmítá sebeidentifikací jako „zhýčkaného maloměšťáka z buržoazní rodiny“. Ač je toto sousloví řečeno se zřetelnou nadsázkou, Rychlíková si jím vytváří odstup od squaterského hnutí a staví se do ‚objektivnější‘ pozice pozorovatelky.

Ivan Brezina (*1960) působí jako novinář od roku 1989, kdy se stal spoluzakladatelem vysokoškolského čtrnáctideníku *Studentské listy* (Wikipedie, 2018a). Publikuje (či v minulosti publikoval) mimo jiné v časopisu Reflex, v Lidových novinách, v MF Dnes a také na webových magazínech neviditelnypes.cz a G.cz (Wikipedie, 2018b). V souvislosti s tímto magazínem je spojován i moderátorkou Radia Plus Renatou Kalenskou, konkrétně jako „publicista z G.cz“. Z jeho dosavadní činnosti je nejvýraznější kritika environmentalismu (Brezina, 2002, 2014b, 2014c). Na toto téma publikoval Brezina i knihu s názvem *Zelená apokalypsa. Průvodce ekostřachem přelomu milénia* (Centrum pro ekonomiku a politiku: Praha, 2007. Její předmluvu příznačně napsal nejznámější odpůrce ekologických hnutí Václav Klaus.). Již tyto antienvironmentalistické postoje předznamenávají jistý odpor k levicovému aktivismu, jehož je boj za životní prostředí nedílnou součástí. Sociální indentifikace Ivana Breziny jako odpůrce centra Klinika (a šířeji squattingu) vznikla nicméně až po publikování článku *Žižkovská Klinika je zločin!*. Základním tématem je prolomení vlastnického práva jako fundamentálního principu naší společnosti a tudíž její nebezpečné narušování. Nemusíme se však článku věnovat hlouběji, Ivan Brezina jeho argumenty věrně reprodukuje v analyzované diskusi.

Sociální sebeidentifikace Breziny je oproti Rychlíkové značně obsáhlá. Základní je pozice ‚ctitele‘ vlastnického práva. Tu podporují výroky o „svatém právu“ nakládat s majetkem podle vlastního uvážení, toto právo je podle Breziny „nezadatelné“. Brezina se navíc sám aktivně staví do pozice sociálního aktéra „vlastník“, který je jedním z nejdůležitějších aktérů diskuse. Označuje se za „majitele domu v Krkonoších“ a dokonce za „spekulanta“ (po kritice spekulací

ze strany Rychlíkové). V rámci sociální identifikace může být tímto krokem částečně nabourávána pozice ‚ctitele‘ vlastnického práva (jako fundamentálního principu společnosti) ve směru pozice ochránce vlastního zájmu. Důležitým bodem sebeidentifikace jsou odkazy na sametovou revoluci v roce 1989. Vedle sociálního aktéra „já“ se objevuje i sociální aktér „my“, a to ve významu „listopadová generace“ či úžeji „aktivisté této generace“, mezi něž se Ivan Brezina řadí. Staví se do pozice aktivního činitele tehdejších událostí, o tom svědčí výroky jako „my jsme změnili společnost“ či sebeoznačení jako „velmi razantního odpůrce komunismu“. Nejčastěji se tyto ‚návraty‘ váží přímo na centrum Klinika a jeho aktivisty, na jedné straně z již zmiňované pozice odpůrce komunismu (a levicového extremismu obecně, „to, co jsme v listopadu vyhodili oknem, se nám vrací dveřmi“), na straně druhé ve zdůrazňované pozici mladého aktivisty, patří sem sebeoznačení za „bývalého pankáče“ a výroky „také jsem se choval antisystémově“ či „byli jsme v uvozovkách squateři“. K této specifické (a možná překvapivé) sebeidentifikaci se ještě vrátíme, její základní sdělení bychom ale mohli formulovat jako „již jsem z aktivismu vyrostl“. Změnu postoje dokládá i přihlášení se k politickému přesvědčení: „pak [po revoluci] už jsem byl pravičák“.

2.3. Sociální aktéři textu

Podívejme se nyní na stěžejní sociální aktéry, které se v textu objevují. Aktér „já“ byl již analyzován v předchozí pasáži, aktér „my“ byl zčásti reflektován u Ivana Breziny. Ostatní významy tohoto aktéra se u obou diskutujících shodují, jsou to „my“ jako „Češi“, jako „členové této společnosti“, případně „účastníci diskuse“. Nejdůležitějšími aktéry jsou pochopitelně ti, kteří se vztahují k tématu squattingu. Můžeme je rozdělit „aktivisty/squately“, „moc/autoritu“, „vlastníky“, „společnost/veřejnost“ a ještě častěji zmiňované „bezdomovce/narkomany“.

Sociální aktér „aktivisté/squately“ je činitelem a původcem událostí a je v textu logicky často reflektován. Pokud přihlédneme také k identifikaci ze strany moderátorky Renaty Kalenské, v úvodní promluvě se objevuje označení „mladí lidé“, a to v kontextu vyklizení a vyčištění chátrající budovy. Mladí má v tomto případě pozitivní rys, evokuje energii a chuť ke změně.

Poměrně málo predikací ve vztahu k aktivistům se vyskytuje v promluvách Apoleny Rychlíkové, jejich oddanost myšlence je vyjádřena výrokiem s příznačnou frází: „vydali ze svých kapes 30 tisíc na uklizení tranzitního domu“. Pozitivní konotaci má také tvrzení, že aktivistům „záleží na tom prostoru jako takovém“ a snaží se ho „zkrášlovat“.

Šířeji s tímto sociálním aktérem pracuje Ivan Brezina. Označení „tadyta levicová subkultura“ vykazuje díky ukazovacímu zájmenu jisté opovržení. Negativní rys nese výrok o části aktivistů jako o lidech s „velmi extrémními názory“. Po otázce moderátorky, zdali jsou aktivisté nebezpeční extrémisté, odpovídá Brezina, že neví, „zdali má tady slečna [míň. Apolena Rychlíková] v tašce molotovův koktejl“. Jedná se sice o nadsázku, nicméně to podporuje obraz aktivisty – výtržníka (teroristy). Klíčové je spojování aktivistů s komunismem. To naznačuje již zmíněný výrok „to, co jsme v listopadu vyhodili oknem, se nám vrací dveřmi“. Nejsilnějším vyjádřením je tvrzení, že lidé z centra Klinika „jsou pozůstatkem zločinného režimu“, který v únoru roku 1948 nainstalovala „dělnická lůza“, „lumpenproletariát“. Spojení aktivistů s těmito pojmy je výraznou dehonestací. Nutno ale podotknout, že Ivan Brezina výroky reagoval na slova Rychlíkové, že aktivisté křičí „proti státu, kapitálu, za svobodnou samosprávu“, a jeho reakce byla do jisté míry ‚vyprovokována‘. Ivan Brezina následně aktivisty ‚omlouvá‘, když je označuje za generaci, „která si to už nepamatuje“ a „která si znovu myslí, že je potřeba svrhnout kapitál“. Zde se projevuje další Brezinova predikace vůči aktivistům, která poukazuje na jejich nezralost a nezkušenost. Výroky „mladí lidé kolem dvacítky chtějí radikálně měnit společnost“ a již zmíněný „byli jsme v uvozovkách také squateři“ jsou toho dokladem.

Množina sociálních aktérů „moc/autorita“ zahrnuje množství sociálních aktérů působících na straně moci/státu. Je to samotný stát, magistrát, úřad (obecně), stavební úřad, ÚZSVM, Policie ČR, politici a také autorita nevyjádřená. Obecně lze říci, že Apolena Rychlíková používá „moc/autoritu“ častěji obecně jako stát či autoritu nevyjádřenou. To například v tvrzení: „stát nechal budovu chátrat“ evokuje představu, že chyba je na straně systému jako celku. Za zmínku stojí ještě predikace spojené s Policií ČR, její zásahy jsou označeny za „extrémní“, připomínají „minulou dobu“ a při popisu zásahu používá Rychlíková příznaková slova „policisté ho [Arnošta Nováka] vlečou ztlučěného do antonu“. Tyto výroky vytvářejí u tohoto aktéra negativní konotaci agrese.

Ivan Brezina naopak autoritu více konkretizuje. Objevuje se většinou úředník či úřad. V případě chátrající budovy není na vině stát, ale úředník, který má „brýle, pleš, obnošené sako a razítko“. Jeho stereotypizace k němu odkazuje nikoli jako ke zlovolné moci, ale k obyčejnému jedinci, který (pravděpodobně) pouze zanedbává své povinnosti. Uplatňuje se tedy opačná logika než u Rychlíkové, chyba není na straně systému, ale v jeho nejnižším patře (tudíž rozhodně není potřeba měnit systém, nýbrž pouze úředníka).

Sociální aktéři „vlastník“, „společnost/veřejnost“ a „bezdomovci/narkomani“ nejsou diskutujícími výrazněji predikováni. Apolena Rychlíková se u aktéra „vlastník“ zaměřuje na

jeho podmnožinu „spekulant“, činnost italských spekulantů v Praze označuje za „parazitismus nejhrubšího zrna“. Na vnímání sociálního aktéra „vlastník“ obecně se však tato predikace projevuje pouze zprostředkovaně. Ivan Brezina označuje sám sebe za „spekulanta“ a „majitele“. Tato identifikace vyvolává představu, že „my jsme přece všichni vlastníci“ (vlastnit je naprosto přirozené) a evokuje pozitivnější vnímání aktéra.

Sociální aktér „společnost/veřejnost“ je zmiňován již v úvodní promluvě moderátorky, která pokládá otázku: „Mění se názor české veřejnosti na squaty?“. Dalo by se očekávat, že české veřejnost bude poté ústředním tématem diskuse, tento předpoklad se nicméně nenaplní a diskutující se k veřejnosti vyjadřují pouze okrajově (např. Rychlíková zmiňuje ochotu veřejnosti participovat na projektu). Sociální aktér je pojímán neutrálně.

„Bezdomovci/narkomani“ jsou obecně prezentováni jako „bezpečnostní riziko“ (a to ze strany obou diskutujících i moderátorky) a tedy hodnoceni negativně. Apolena Rychlíková je však nechce „démonizovat“ nebo „kádrovat“, podle ní se neznámým příčiněným ocitli ve „velmi těžké životní situaci“. Tato vyjádření evokují jistý soucit s aktérem.

2.4. „Squatting“ a blízké entity – „objekt“ a „obsadit“

Důležitou entitou reflektovanou v textu je „squatting“ (případně „squat“, ale nikoli pouze ve významu objektu, nýbrž spíše komunity/myšlenky). Apolena Rychlíková označuje squatting/squat jako „prostor pro setkávání“, „prostor pro tvorbu DIY [„Do It Yourself“, pozn.aut.] kultury“ a také jako „něco, co jde zespodu“, „něco, co může využívat principů participace a solidarity“ a „něco, co nějak nastartuje tyhle věci [participaci a solidaritu, pozn. aut.] ve společnosti“. To zřetelně odkazuje na činnost centra Klinika, konkrétně na „programové prohlášení“ Iniciativy (Iniciativa Klinika, 2014), Rychlíková tak svou „pozitivní definici“ v podstatě prezentuje projekt Kliniky (jako od členky Iniciativy je to očekávatelné). Ivan Brezina míří v označování squattingu/squatu jiným směrem. Ten charakterizuje jako „vlamování se do principu vlastnických práv“, přes squatting se pak vrací „systém, který chce rušit vlastnická práva“ a „systém, který chce všechno zabavovat v rámci společnosti“. Brezinova zcela odlišná „negativní definice“ vychází z jeho premisy nedotknutelnosti (a svatosti) vlastnického práva. Toto právo není squattingem pouze porušováno, ale squatting se „vlamuje“ do jeho principu (a proto je hrozbou). Dvě další predikace spojují squatting s komunismem, ten se skrze squatting vrací. Z promluvy není jasné, zdali je sám squatting „komunistický“, nebo svým „prolamováním principu vlastnických práv“ pouze otevírá

komunismu dveře, každopádně je výrazně propojen se systémem, který chce „rušit vlastnická práva“ a „všechno zabavovat v rámci společnosti“. Pokud bychom se vrátili ke kapitole věnované myšlenkám squattingu, takovéto ambice by mohl mít pouze squatting politický (v českém prostředí se ani nevyskytující (Pruijt, 2013)), Brezinovy predikace jsou tak přinejmenším zavádějící. V souvislosti s komunismem se váží ještě další predikace, squatting je označen za „návrat před listopad ‘89“ do doby, kdy bylo „všechno všech“. Squatting vidí Brezina jako proces „vlamování se“, samotné kulturní centrum ale hodnotí kladně. Označuje ho za „bezvadnou věc“, za „skvělé“, za „parádní projekt“. To působí poněkud zvláště a v rozporu s častým spojováním squatu s komunismem („zločinným režimem“), kritikou pořádaných přednášek atd.

V souvislosti se squattingem/squatem je zajímavé se podívat ještě na dvě entity s ním spojené, jednak je to „objekt“ jako prostor k akci, jednak samotná akce „obsadit“. Co se týče „objektu“, vedle běžných a neutrálních nominací, jako je „objekt“, „budova“, „prostor“ či „dům“, se u obou diskutujících objevují nominace specifické. Ivan Brezina prostor k akci označuje také jako „byt“ či „majetek“, první nominace (v kontextu „vyčílám si momentu, až nebudou doma, a vbourám se jim do bytu“) je prostor osobního soukromí Byt-domov může být považován za nedotknutelný a představa narušení této osobní zóny logicky vyvolává negativní reakce. Tato nominace je však zavádějící a manipulativní, squateři ke své akci nevyužívají obydlené objekty (Pruijt, 2013; Růžička, 2007). Nominace „majetek“ odkazuje na objekt vázaný vlastnickým právem, výraz ‚obsazení majetku‘ může zdůrazňovat jeho porušení.

Apolena Rychlíková vedle obvyklých nominací používá slova „barák“, specifičtěji „vybydlenej barák“ a „chátrající budova“. Tyto nominace označují ‚větší objekt‘, v druhém a třetím případě ‚ve špatném stavu‘. Nominace neimplikují, že jsou objekty prázdné, jejich případné obsazení ale nevyvolává ‚citovou‘ reakci jako v případě soukromého bytu. Akce „obsadit“ je u Rychlíkové nominována vcelku neutrálně, objevují se pouze ‚slangové‘ výrazy „osquatovat“, „obsazovačka“ a specifikace „obsadit spektakulárně“. Ty mohou svědčit o blízkosti mluvčího squaterskému hnutí a o kontaktu s komunitou a jejím jazykem, predikační funkci nicméně nemají.

Slovník Ivana Breziny je v souvislosti s touto akcí pestřejší. Vedle neutrálního „obsadit“ se objevují ‚synonyma‘ „vlámat se“ („vlamovat se“), „sebrat“, „zabavit“ („zabavovat“), „vbourat se“, „neoprávněně obývat“, „překračovat zákon“, případně „chovat se antisystémově“. Nominace „vlámat se“ a „vbourat se“ oproti neutrálnímu „obsadit“ negativně konotují jisté násilí. Pojmenování „sebrat“ a „zabavit“ souvisejí s Brezinou často akcentovaným porušením

principu vlastnických práv, evokují přivlastnění si cizího majetku (podobně, jako se dělo za komunismu). Poslední tři nominace míří směrem k protizákonnosti akce, zmínka o její antisystémovosti představuje akci „obsadit“ jako hrozbu pro systém, tedy i hrozbu pro společnost.

2.5. Argumentace

V rámci argumentace se nezaměříme pouze na izolovaná tvrzení jednotlivých aktérů, ale jejich projevy budeme sledovat spolu s vývojem diskuse. Ten je vzhledem k argumentaci specifický také přítomností moderátorky Renaty Kalenské, která bude pro protagonisty nejen nastolovat témata, ale také je ukončovat, případně diskusi regulovat.

V úvodní promluvě moderátorka předesílá základní téma diskuse – *squaty* – a otevírá několik podtémat, *obsazení objektu bývalé kliniky aktivisty, špatný stav budovy, objekt jako útočiště bezdomovců a narkomanů, projekt sociálního a kulturního centra, negativní reakci úředníků a otázky práva aktivistů budovu obsadit a pohledu české veřejnosti na squaty*. Z přehledu témat je zřejmé, že moderátorka chce vést diskusi na dvou rovinách, na rovině konkrétní, věnující se přímo obsazení bývalé kliniky a jeho důsledkům, a na rovině obecné, věnující se smyslu squattingu a jeho oprávněnosti.

První otázka „vadí diskutujícím squaty?“ předpokládá první konfrontaci mezi aktéry. Apolena Rychlíková sice na konfrontaci reaguje tezí *squaty mi nevadí* (lépe formulováno *squaty – podle mě – nejsou špatná věc*), následná argumentační fáze se však této teze netýká, spíše podporuje implicitní tezi (inspirovanou nastoleným tématem moderátorky) ***pohled české veřejnosti na squaty se mění***. Původní *negativní pohled na squaty* je vysvětlen *chybějící zkušeností se squaty*. Argumentem pro měnící se pohled je *nová pozitivní zkušenost se squatem*. Tento argument funguje zároveň jako dílčí teze *nová zkušenost veřejnosti se squaty je pozitivní*. Tuto tezi posiluje několik argumentů, *squaty jsou prostory pro setkávání a DIY kulturu, squaty jsou něco, co jde zespodu, squaty mohou využívat principy participace a solidarity a squaty ve společnosti startují principy participace a solidarity*. Mezi argumenty a tezí se implicitně objevuje předpoklad, že veřejnost hodnotí takovou zkušenost pozitivně, to ale není samozřejmé. Tyto čtyři argumenty podporují primárně tezi o nové zkušenosti a tedy i o změně pohledu veřejnosti, zároveň ale posilují implicitní tezi, kterou můžeme explikovat formulací ***squaty jsou prospěšné pro společnost*** (topos/falacie prospěšnosti). V postoji Apoleny Rychlíkové hraje tato teze důležitou úlohu.

Ivan Brezina v odpověď na otázku moderátorky uvádí tezi opačnou, *squaty – podle mě – jsou špatná věc*. Základní argument posilující tezi můžeme formulovat jako ***squaty jsou porušením vlastnických práv***. Brezina následně vlastnické právo specifikuje, *vlastník má nezadatelné právo s objektem nakládat tak, jak uzná za vhodné*. Výše zmíněný argument a jeho specifikace se na první pohled váže přímo na výše uvedenou tezi hodnotící (*squaty jsou špatná věc*), jako mezistupeň ale funguje předpoklad, že porušení vlastnických práv je vždy špatné, tedy neospravedlnitelné. Tato implicitní argument-teze, nejlépe formulována jako *porušení vlastnických práv není za žádných okolností ospravedlnitelné* (topos/falacie nedotknutelnosti práva), je pro postoj Breziny klíčová. Tezi přímo posiluje specifikace vlastnického práva i poslední argument promluvy *porušení vlastnických práv je návrat do komunismu* (topos/falacie komunismu).

Důkladnější analýza úvodní pasáže nám umožní explikovat základní teze aktérů, ze strany Apoleny Rychlíkové se jedná o tezi *squatting je prospěšný pro společnost* (topos/falacie prospěšnosti), ze strany Ivana Breziny *squatting je jakožto porušení vlastnických práv neospravedlnitelný* (topos/falacie nedotknutelnosti práva).

Následující pasáž se týká teze Brezinovy a věnuje se tématu **vlastnického práva** (a soukromého vlastnictví). Rychlíková zastává tezi, že *soukromé právo je jednou z nejproblematičtějších otázek v historii lidstva* a výrok podkládá argumenty, že *dříve bylo normální vlastnit člověka a je normální a běžné vyvlastňovat pozemky například při stavbě dálnice* (zde pravděpodobně došlo k záměně pojmů, *soukromým právem* bylo vzhledem ke kontextu nejspíše myšleno *právo vlastnické*). Argumenty jsou vzhledem k tezi poměrně nepřesvědčivé a problematičnost vlastnického práva pouze naznačují, druhý argument ale lze vnímat i jako reakci na Brezinovu specifikaci *vlastník má nezadatelné právo s objektem nakládat tak, jak uzná za vhodné*. K této tezi klade Rychlíková námitky i v další části promluvy. V základu stojí teze *existuje hranice vlastnického práva*. Ta je podpořena několika argumenty, jedním z nich je *existence negativních externalit chátrajících budov*, z níž je vyvozena *povinnost vlastníka o majetek se starat*. Tento argument je podpořen i odkazem na výrok Ústavy ČR *vlastnictví zavazuje*. Tezi posiluje i argument autoritou: *hranicí soukromého práva se zabývá i Transparency International*. K reakci na námitky protistrany vůči nezadatelnosti vlastnického práva se Ivan Brezina nedostane, neboť Renata Kalenská obrací diskusi na tristní stav objektu bývalé polikliniky.

Moderátorka upozorňuje na bezpečnostní riziko spojované s chátrající budovou (bezdomovce a narkomany, topos/falacie bezpečnostního rizika) a **nezájem majitele – státu –**

její stav zlepšit. Ivan Brezina reaguje tvrzením, že *viníkem tristního stavu budovy je nějaký úředník*. Zodpovědnost tedy nespadá na stát jako celek (respektive vlastníka), ale na jeho zaměstnance. Význam užití ‚principu subsidiarity‘ jsme již nastínili při analýze nominací, v rámci argumentace je ale zajímavé si povšimnout, že Brezina do jisté míry přijímá argumenty Rychlíkové. Činí vlastníka, respektive jeho zaměstnance zodpovědným (a v tomto případě vinným) za stav majetku a odporuje své tezi, že *vlastnické právo je nezadatelné* (a *vlastník může se svým majetkem nakládat tak, jak uzná za vhodné*). Squatting ale Brezina jako možnou cestu nepovažuje, jako argument slouží tvrzení, že *squatting jakožto zabránění cizího majetku vytváří precedenc*. Argumentem pro tuto tezi je uvedení příkladu: *developer by mohl podobným způsobem zabrat státní parcelu v Krkonoších*. Irrelevantnost tohoto příkladu jako dokladu výše uvedené teze tkví v obtížném srovnání chátrajícího prázdného objektu v centru města a části přírodní rezervace, na to upozorňuje i moderátorka označující příklad za „přitažený za vlasy“. Na Brezinu reaguje i Apolena Rychlíková, označuje příklad za „demagogický“ a doplňuje tvrzení, že *Brezina také používá příměry o vlamování se do něčích obývacích*. To odkazuje na starší Brezinův článek *Žižkovská Klinika je zločin!*, není to však přesné, v textu Brezina mluví o „vlamování se do bytů“ (Brezina, 2014a). Následuje hodnotící teze: *používání příměru o vlamování se do obývacího je demagogické zneužívání problematiky squattingu nebo její neznalost*, která je opřena o několik argumentů – *v historii squatterského hnutí nikdy k vlamování se do obývacího nedošlo, squatteré často mluví o respektu k osobnímu vlastnictví, cílem squatterů není brát někomu jeho obydlí a squatterské hnutí upozorňuje na chátrání nemovitostí*. Tato argumentace odpovídá poznatkům v kapitole o podobách squattingu a lze ji tudíž považovat za adekvátní.

Rychlíková v souvislosti s obsazováním chátrajících budov zmiňuje prázdný dům Radovana Vítka na Pohořelci. Jako důvod obsazení uvádí *upozornění na problematiku spekulací s nemovitostmi*. Tato zmínka otevírá nový prostor pro konfrontaci, Brezina na ni reaguje tezí *spekulace je naprosto běžný podnikatelský postup*. Argumentem je osobní zkušenost: *koupil jsem několik bytů, které pronajímám a spekuluji na růst jejich ceny* (topos/falacie zkušenosti) a řečnickou otázku v závěru promluvy bychom mohli explikovat jako *myslím si, že když spekuluji, tak nejsem zločinec*. Argumenty podporují platnost teze jen částečně (to, že někdo spekuluje s nemovitostmi, neznamená, že je to běžné), navíc samotná teze nijak neodporuje tvrzení, že spekulace jsou problematické – z „běžnosti“ takového postupu rozhodně nutně nevyplývá, že je neproblematický. Problematickost spekulací dokládá Rychlíková argumentem: *v ČR je teoreticky možné koupit celou čtvrť, vystěhovat obyvatele a*

nechat ji chátrat. Dále poukazuje na odlišnou situaci v západních zemích, konkrétně v Anglii, kde je vlastnické právo do jisté míry omezeno: *pokud majitel domu v Anglii není prokazatelně schopen se o něj starat, dům se vrací do obecního vlastnictví a je znovu poskytnut k nákupu či k jinému využití* (topos/falacie západního vzoru). Situace z hlediska práva je v Anglii opravdu odlišná, ale druhý argument neodpovídá realitě. Patrně odkazuje na právní princip *adverse possession*, ten přisuzuje squatům po 10 letech obývání prázdné chátrající budovy požádat o získání objektu do svého vlastnictví. Pokud vlastník během následujících 2 let nedokáže situaci vyřešit (vystěhovat squattera a postarat se o budovu), majetek je přepsán na squattera (Encyclopedia Britannica, 2018).

Moderátorka se s otázkou možného legislativního ošetření squatů (respektive za určitých podmínek možného převzetí objektu squattera) obrací na Ivana Brezinu. Ten oponuje tezi: *soukromé vlastnictví je nepřekročitelnou hranicí*. Argument pro toto tvrzení je obměnou starších výroků: *pokud vlastník nesouhlasí, jedná se o zabavení majetku a tím se vracíme před listopad 1989*. Znovu se objevuje topos/falacie komunismu.

Jinou tezi týkající se soukromého vlastnictví prezentuje Apolena Rychlíková, můžeme ji explifikovat jako *soukromé vlastnictví není přínosem pro společnost* (topos/falacie (ne)prospěšnosti). Z textu můžeme formulovat sérii argumentů, nedjříve uvedeme předpoklad: *vlastník by měl být schopen se o objekt starat*. První tvrzení se týká státu, *stát není schopen přimět vlastníka k péči o objekt*, což dokazuje argument (vycházející ze zkušenosti): *skupiny italských developerů skupují domy v lukrativních městských částech, vystěhovávají odtamtud obyvatele a nechávají domy chátrat*. Takové případy se opravdu objevily, o čemž referuje dokument ČT *Nedej se!: Neskloň se!* z roku 2014 právě v režii Rychlíkové (Rychlíková, 2014). Výrok ale může být vzhledem ke svému zobecnění (a kvantifikaci) zavádějící. Z toho Rychlíková vyvozuje tvrzení: *je normální čekat, až dům spadne, a za výhodných podmínek parcelu odprodat/nechat developery postavit další obchodní dům*. To je argumentem pro tvrzení přímo se týkající hlavní teze: *chátrající domy (a tyto praktiky) výrazně narušují urbanismus města* (podpořené ještě argumentem autoritou: *na tom se shodují odborníci napříč celým spektrem*). Praktiky narušující urbanismus města nejsou již z definice urbanismu přínosem pro společnost (když jeho cílem je vytvářet funkční a vyvážené sociálně-architektonické celky (Wikipedie, 2018c)) a jako takové je lze považovat za negativní. Ty jsou však pouze jedním aspektem soukromého vlastnictví. Zobecnující teze o (ne)přínosnosti soukromého vlastnictví jako celku je vzhledem k argumentaci chybná opomíjením aspektů jiných. Můžeme argumentovat i pozitivními přínosy pro společnost, soukromé vlastnictví

slouží například jako záruka svobody, za takové ho považuje Listina základních práv a svobod (Předsednictvo České národní rady, 1998) či Všeobecná deklarace lidských práv OSN (MŠMT ČR, 2016).

Ivan Brezina reaguje nikoli na tezi, kterou Rychlíková obhajovala, ale na zmíněný předpoklad, že *stát není schopen přimět vlastníka k péči o objekt*. Protiargumentem je tvrzení, že *existují stavební úřady, které po podání trestního oznámení tuto problematiku řeší*. To Brezina posiluje osobní zkušeností (topos/falacie zkušenosti): *pokud chci ve svém domě v Krkonoších cokoli změnit, potřebuji souhlas stavebního úřadu*. Tento argument však tezi neposiluje, nevypovídá nic o reakci úřadu v případě chátrání objektu a argumentaci tak můžeme označit za falešnou.

V další části diskuse se objevuje předtočená reportáž Vladimíra Brože vyjadřujícího se ke své podpoře ASC Klinika. Základní teze je obdobná jako u Apoleny Rychlíkové: ***squat je prospěšný pro společnost*** (topos/falacie prospěšnosti). Tezi přímo posiluje argument *je to skutečně alternativní kultura v tom nejhlubším slova smyslu*. Dalšími argumenty je osobní zkušenost: *vyzkoušel jsem si prospěšnost squatu, díky squatu jsem vykročil na svou osobní vlastní cestu a ve squatu jsem dospěl*. Argumenty prospěšnost squatu posilují pouze částečně, existence alternativní kultury sama o sobě prospěšnost nedokazuje (musel by existovat sdílený předpoklad, že alternativní kultura je prospěšná pro společnost, to ale z analyzovaného diskurzu nevyplývá), osobní zkušenost týkající se jedince lze těžko zobecňovat na společnost.

Moderátorka na základě reportáže otevírá téma **podpory centra ze strany kulturních osobností** a pohledu české veřejnosti na squatting. Z reakce Ivana Breziny lze explikovat tezi *podpora centra ze strany kulturních osobností by se mohla obrátit proti nim*. Argumentem je hypotetické tvrzení: *mohl bych se jim vlámat do bytu a bydlet tam místo nich* (topos/falacie soukromí). To je však s poukazem na myšlenky squattingu zavádějící, cílem squatterů nejsou obydlené prostory a soukromé byty.

V další části otevírá Brezina nové téma, hlavní tezi můžeme formulovat jako *přes squatting a levicovou subkulturu se vrací komunistická ideologie* (neboli „to, co jsme v listopadu vyhodili oknem“, topos/falacie komunismu). Tu Brezina posiluje faktem, že *v centru se pořádají přednášky o Marxovi, marxismu a leninismu*. Jako další podpora tvrzení slouží vysvětlení komunistické ideologie: *system, který chce rušit vlastnická práva a system,*

který chce všechno zabavovat v rámci společnosti. Toposu/falacii komunismu se budeme ještě věnovat.

V reakci na tato tvrzení obviňuje Rychlíková Brezinu z neznalosti squatterského hnutí a z nepřipravenosti na rozhovor, k samotné protiargumentaci se však nedostává, moderátorka obrací téma na **fungování centra** před vyklizením ze strany policie. Rychlíková zmiňuje množství aktivit pořádaných Iniciativou, podporu centra ze strany místních obyvatel a zájem umělců na programu participovat. Moderátorka otázkou anticipuje reakci Ivana Breziny: *měli zvolit aktivisté oficiální cestu?* Brezina anticipaci potvrzuje tezí, že *existuje standardní postup k zahájení projektu*, kterou doplňuje exemplifikací: *domluvit se s úřady, půjčit si peníze v bance (jako jsem to udělal já, topos/falacie zkušenosti)*. Na Brezinu reaguje Rychlíková tezí: *aktivisté finančně nezatěžují stát, jelikož aktivisté rekonstruovali objekt vlastními náklady*. Tato teze je ale vzhledem k Brezinově tezi irelevantní, nevyjadřuje se k (ne)standardnosti postupu.

Moderátorka obrací diskusi na **nečinnost státu** před obsazením. Brezina vysvětluje nečinnost tvrzením, že *stát na všechno kašle*. To lze vzhledem k vágnosti a bezobsažnosti těžko považovat za platný argument, vážnější argumentaci se Brezina vyhýbá. Apolena Rychlíková k tématu doplňuje výroky ÚZSVM, proč nechal budovu chátrat (úřad údajně čekal, až se objekt zprivatizuje). Argumentaci tato pasáž neobsahuje, v závěru ale Rychlíková zmiňuje podporu Andreje Babiše a otevírá tak nové téma.

Ivan Brezina k jeho podpoře uvádí tezi: ***Andrej Babiš využil ASC Klinika jako PR strategii ke svému zviditelnění***. To můžeme s odstupem času hodnotit jako pravdivé, v březnu 2016 obrátil a postavil se za vyklizení objektu (novinky.cz, 2016c). Rychlíková popisuje návštěvu Babiše v objektu a v souvislosti uvádí i tezi, že *Babiš představuje něco, proti čemu aktivisté bojují*, to dokazuje heslem „proti státu, kapitálu, za svobodnou samosprávu“. Tyto slova vyvolají novou konfrontaci.

Z reakce Ivana Breziny můžeme explikovat tezi: ***aktivisté z ASC Klinika jsou pozůstatkem lidí, kteří instalovali zločinný režim v roce 1948*** (topos/falacie komunismu). Argumenty pro tezi se týkají zmiňovaných hesel: *dělnická lůza (lidé instalující zločinný režim) v roce 1948 křičela velmi podobná hesla*. Z tohoto argumentu se Brezina domnívá, že *tato generace (aktivisté, pozn. aut.) si znovu myslí, že je potřeba svrhnout kapitál a dělat věci levicově*. Tezi nepřímou podporuje i osobní zkušenost: *já a celá moje generace jsme se podíleli na sametové revoluci v roce 1989, vystoupili jsme razantně proti komunistickému režimu* (topos/falacie zkušenosti). Tento na první pohled irelevantní argument může (odbočující

k sametové revoluci) posiluje představu, že ideologie, proti které Brezina a jeho generace bojovali, je v podstatě totožná s ideologií aktivistů. Po otázce moderátorky: *je potřeba svrhnout kapitál?* Apolena Rychlíková označuje Brezinova tvrzení za „prázdné plácání“, k argumentaci proti však již nedojde.

Moderátorka obměňuje téma doplňující otázkou *nevznikl by centrem Klinika precedenc k dalšímu obsazování objektů, když to není legislativně ošetřené?* Argument Rychlíkové můžeme formulovat jako: *v případě legalizace by precedenc nevznikl.* Co se týče k možné legalizace, odkazuje Rychlíková na návrh Matěje Stropnického k *převedení obejtku na magistrát hl. m. Prahy a následný pronájem Iniciativě* (ČTK, 2015c). Tento argument však nepopírá tezi, že precedenc by vzniknout mohl.

Moderátorka následně otevírá téma **squatů ,na volné půdě‘**, tedy prostorů obsazených nikoli aktivisty, ale nižšími sociálními vrstvami, případně sociálně vyloučenými jedinci, jako jsou bezdomovci a narkomani (Pruijt, 2013). Apolena Rychlíková rozlišuje tyto prostory od squatů jako je Klinika, *tyto prostory jsou tranzitní domy (případně bezdomovecké polosquaty)*. Atributy odlišující je od Rychlíková formuluje takto: *fungují spíše jako útočiště, nejsou zabydlené, netvoří se v nich kultura, lidem nezáleží na prostoru jako takovém a nesnaží se ho zkrášlovat.* Toto dělení odpovídá Pruijtovu rozlišení mezi squattingem ‚městským‘ a ‚na volné půdě‘ (Pruijt, 2013). Stálo by průzkum, jaké významy přisuzují čeští mluvčí pojmem ‚squat‘ a ‚squatting‘, zdali dochází k podobnému specifikaci pojmu jako u Rychlíkové.

Dalším tématem zmíněným Renatou Kalenskou jsou **policejní zásahy** v centru. Apolena Rychlíková zastává tezi, že *policejní zásahy proti squatterům jsou extrémní.* Svě tvrzení posiluje argumentem: *zásahy připomínají minulou dobu (topos/falacie komunismu).* Ten je doložen několika příklady: *na zásahy jsou vynakládány ohromné prostředky, jsou nasazovány desítky těžkooděnců (případně i vrtulník), policie mluví o tom, že se někdo omylem zranil nebo že sám upadl.* Tezi potvrzuje i argument autoritou: *v případě zásahu na Albertově soud uznal, že zásah byl bez kontextu (jeho rozsah nebyl adekvátní).* Za povšití stojí, že je argumentace konstruována v rámci toposu/falacie komunismu, což předtím již několikrát využila protistrana. Argumentaci také Rychlíková uvádí slovy „pokud tu mluvíme o strašných a často nadužívaných a zneužívaných historických paralelách“ a zpětně tak kritizuje konstrukce argumentací Ivana Breziny. Brezinův protiargument k tezi má podobu oslabené námítky, *sice je možné polemizovat o adekvátnosti rozsahu, nelze nicméně zasahovat bez použití násilí (pomocí „kopretinky“).* Dalším argument Rychlíkové se týká právního hodnocení deliktu: *squatting by měl být postihován na základě trestněprávních, nikoli kriminálních deliktů.* Toto

tvrzení podporuje argument autoritou: *tento výklad potvrzuje právník Pavel Uhl zastupující aktivisty*. Tvrzení je však chybné, podle Pavla Uhla se reakce moci opírá o nesprávnou oblast práva, o právo správní, přitom squatting je potenciálním porušením předpisů práva civilního a případně trestního.⁴ Poslední argument pak poukazuje na dvojí metr policie: *v případě Romana Janouška policie otálí roky, na squatterry nasazuje desítky těžkooděnců*.

S tématem **aktivistů jako potenciálních extrémistů** se Kalenská obrací na Ivana Brezina, jeho tezi můžeme formulovat jako: *aktivisty bych nedémonizoval*. Na jedné straně stojí argument s oslabenou námitkou: *sice jsou mezi aktivisty lidé, kteří chtějí měnit společenské uspořádání i násilnou cestou, ale najdou se mezi nimi i lidé, kteří to myslí dobře*. Na druhé straně posiluje Brezina tezi odkazem na věk aktivistů: *je to generační záležitost, respektive mladí lidé kolem dvaceti let chtějí radikálně měnit společnost* (topos/falacie mládí). Tento argument je podpořen osobní zkušeností (topos/falacie zkušenosti): *naší generaci se podařilo změnit společnost, my jsme také překračovali zákon (chovali jsme se antisystémově)*. Význam užití toposu/falacie mládí jsme již zmiňovali v oddílu věnovaném predikacím, tato argumentace může evokovat nerozumnost a nevyspělost aktivistů. Pro zachycení adekvátnějšího výstupu argumentace můžeme přeformulovat původní tezi: *aktivisty bych nedémonizoval, oni z toho ještě vyrostou*. Tuto strategii lze vzhledem k znevažování protistrany na základě věku (irelevantního faktoru v diskusi) označit za falešnou (falacii mládí).

Vzhledem k argumentaci je ještě zajímavé téma **squatů jako alternativy bydlení**. Apolena Rychlíková představuje tezi: *existují lidé, kteří nemají jinou možnost*. Tezi posiluje argumentem, že *ne každý má na tržní nájem*. Ivan Brezina oponuje tezi *bydlení je dostupné každému (pokud je mu nedostupné, může si za to sám)*. Tu podporuje argumentem *každý má možnost chodit do školy, chodit do práce a vydělat si na byt (vzít si hypotéku)* (topos/falacie zásluhy). Tomu Rychlíková oponuje a Brezinova tvrzení označuje za „pravicovou chiméru“. Svou tezi rozvíjí několika nepřímými argumenty, *každý den končí na ulici tři bezdomovci a 30 procent z nich má vysokoškolský titul (škola není zárukou dobrého postavení), existuje velká skupina sociálně vyloučených (ne všichni mají stejnou výchozí pozici), nejedná se o ‚collateral damages‘ (vedlejší ztráty, problém není okrajový)*. Faktický argument Rychlíkové o bezdomovcích je částečně zavádějící, částečně zcela chybný. Z Koncepce návrhů řešení

---

⁴ „Z hlediska hmotného práva je squatting potenciálním porušením předpisů civilního práva a potenciálním porušením předpisů trestního práva. Naprostá většina reakce veřejné moci na identifikovaný squatting se opírá o předpisy správního (dominantně policejního) práva, které slouží dle záměru svých tvůrců ke zcela jinému účelu a které ve své sankční části, tedy v přestupkovém právu, otázku squattingu ani příbuznou otázku nijak neřeší.“ (Uhl, 2015)

problematiky bezdomovectví v Praze v letech 2013–2020 (o kterou se Rychlíková možná opírá) je nárůst 3 bezdomovců denně hypotetickým negativním dopadem zvyšování životních nákladů ve zmiňovaném období, nejedná se tedy o skutečnost. Co se týče sociální struktury, největší část lidí bez domova tvoří jedinci s nejnižším vzděláním, jádro tvoří jedinci se základním vzděláním či učilištěm, o poměru lidí s vysokoškolským titulem zpráva nehovoří (Rada HMP, 2012). V dalších zdrojích se však objevují spíše jednotky procent (Kalousová, 2014; Válková a Klang, 2012). Východisko Brezinova tvrzení můžeme označit jako liberálně individualistické, každému jsou poskytnuty dostatečné svobody k jeho individuálnímu rozvoji, nastavené podmínky jsou pro všechny stejné. Platnost argumentu je závislá na platnosti východiska, tedy také na předpokladu, že podmínky jsou opravdu stejné. Teoreticky se tak často jeví (každý má právo studovat), v praxi má ale například romská menšina při přijímání na školy podmínky výrazně zhoršené (ČTK, 2017c; Endrštová, 2017). Pokud jedinec nedosáhne na tržní nájem, neznamená to tedy nutně, že si takový stav „zaslouží“, jeho situace může být ovlivněna nerovnými podmínkami. Proto můžeme hodnotit topos jako falešný, respektive jako falacii zásluhy.

V analýze se objevilo několik opakujících se toposů/falacií, na které bude dobré se ještě blíže podívat. Topos/falacie komunismu využívá srovnání s minulým režimem a evokuje spojitost mezi jistými aktéry/událostmi/idejemi a aktéry/událostmi/idejemi komunismu. Objevuje se u Brezinova hodnocení squattingu samotného, aktivistů či jejich ideologie, u Rychlíkové v hodnocení policejních zásahů. V případě hodnocení squattingu a aktivistů můžeme odkázat na myšlenky squatterských hnutí, jednou ze základních myšlenek je odmítání autority (vycházející z idejí anarchismu), které jde zcela proti komunistické koncentrované státní moci (Pruijt, 2013). Celkově je squatting nejčastěji vázán na anarchistické federace a hnutí (Růžička, 2007). Jeho spojování s komunismem (respektive s komunistickým režimem) je zavádějící a v rámci argumentace ho můžeme označit za falešné. Jedná se tedy o falacii komunismu (v případě argumentace Apoleny Rychlíkové – vzhledem k neadekvátnímu srovnání policejních zásahů (především kvůli jejich nesrovnatelnému rozsahu) – lze mluvit o falacii také).

Opakuje se také topos/falacie zkušenosti, využívající jako podporu argumentace osobní zkušenost. Význam jejího užití u Ivana Breziny lze formulovat jako „já jsem to zažil a proto se v tom lépe vyznám“ (téma sametové revoluce a aktivismu jako generační záležitosti) a také „já to dělám a proto je to normální“ (téma spekulací, stavebních úřadů). Platnost obecnějších tezí (*aktivismus je generační záležitost, spekulace nejsou problematické*) nicméně poukaz na

individuální zkušenost neposiluje, argument konstruovaný toposem/falacií zkušenosti je irelevantní, můžeme tedy mluvit o falacii zkušenosti.

2.6. Shrnutí analýzy

V rámci perspektivizace a sebeidentifikace se Apolena Rychlíková explicitně neřadí mezi aktivisty, vytváří si od tohoto aktéra odstup (ač je jednou ze zakladatelek Iniciativy). Její pozici bychom mohli nazvat pozicí pozorovatelky, ale také obdivovatelky a obhájkyně squattingu. Ivan Brezina využívá sebeidentifikace širěji, základní pozici obhájce a ctitele vlastnického práva střídá pozice vlastníka či spekulanta. Další perspektivizační strategií je sebeidentifikace s činiteli sametové revoluce, sebeoznačení za bývalého aktivistu a pankáče. Nominační a predikační strategie u aktéra „aktivisté/squateři“ se objevují především u Ivana Breziny. Aktér je hodnocen negativně, spojován s komunismem, s extrémismem či nezkušeností.

Aktér „moc/autorita“ je u diskutujících pojímán v jiné šíři. Ivan Brezina používá aktéra více konkrétně jako „úředníka“ či „úřad“, odpovědnost za chyby nenese obecně stát či systém, ale jednotlivec (to jsme nazvali principem „subsidiarity“). Apolena Rychlíková mluví o aktérovi jako o „státu“, případně jako o autoritě nevyjádřené, to se více blíží představě anonymního systému/moci.

Již jsme zmiňovali Brezinovu sebeidentifikaci s aktéry „vlastník“ a „spekulant“, sloužící k jejich „polidštění“. Aktér „bezdomovci/narkomani“ je diskutujícími i moderátorkou spojován s bezpečnostním rizikem.

Důležitými entitami v textu je „squatting/squat“, prostor, „objekt“ a akce „obsadit“. Rychlíková mluví o „squattingu“ v souladu s programovým prohlášením Iniciativy (např. „prostor pro setkávání“, „něco, co jde zespodu / využívá principů participace a solidarity“) a de facto prezentuje projekt Kliniky. Brezina „squatting“ hodnotí negativně, jako „vlamování se do principu vlastnických práv“ a spojuje ho s komunismem („systémem, který chce rušit vlastnická práva a všechno zabavovat v rámci společnosti“). Takové spojení je ale vzhledem k myšlenkovým základům squattingu zavádějící (Pruijt, 2013).

„Objekt“ nominuje Brezina také jako „byt“, který má osobní charakter a ve spojení se squattingem může evokovat narušení soukromí. Takové objekty ale nejsou cílem squatterů,

nominance je tedy zavádějící. Rychlíková častěji používá výrazy „barák“ či „vybydlená budova“, které mají spíše neosobní charakter.

U akce „obsadit“ využívá Brezina několik synonym, jako „vlámat se“, „vbourat se“, „sebrat“ či „zabavit“. První dvě synonyma evokují jistou agresi, druhá dvě zase zdůrazňují porušení vlastnického práva.

V rámci argumentace se objevuje několik hlavních témat. Za ústřední bychom mohli považovat téma soukromého vlastnictví (respektive vlastnického práva). Ivan Brezina se zaměřuje především na subtéma squattingu jako porušování vlastnického práva (teze *squaty jsou porušením vlastnických práv*) a užívá topos/falacii nedotknutelnosti vlastnického práva (*vlastník může se svým majetkem nakládat tak, jak uzná za vhodné, vlastnické právo je svaté*). Argumentace proti squattingu je v rámci tohoto tématu konstruována také pomocí falacie komunismu (*vlámání se do objektu je návrat před listopad 1989, tato generace [generace aktivistů, pozn. aut.] si znovu myslí, že je potřeba svrhnout kapitál a dělat věci levicově*). Apolena Rychlíková se zaměřuje na subtéma problematiky vlastnického práva. Zmiňuje negativní externality spojené s chátráním budov, problematiku spekulací a možnou hranici vlastnického práva. Problematizaci vlastnického práva používá Rychlíková k ospravedlnění squattingu, a to užitím toposu/falacie prospěšnosti (teze *squaty jsou prospěšné pro společnost*). Prot Brezinovu postoji založeném na bezpodmínečné legalitě (*právo je svaté*) staví Rychlíková prospěšnost jako legitimizaci protiprávního jednání. Legitimizační potenciál prospěšnosti ASC Klinika Rychlíková ještě posiluje tezí: *soukromé vlastnictví není přínosem pro společnost*, poukázali jsme však na její pochybnou platnost. Squatterské porušení vlastnického práva reflektuje Ivan Brezina i jako vlamování se do někých bytů. Tak se vyjadřuje v souvislosti s podporou centra ze strany kulturních osobností: *mohl bych se jim vlámat do bytu a bydlet tam místo nich*. Tvrzení je však zavádějící, jak jsme doložili v kapitole věnované squattingu, cíli squatterů nejsou obydlené prostory a byty.

Dalšími tématem je samotné centrum Klinika. Jedním ze subtémat je neochota státu starat se o chátrající budovu před jejím obsazením, je reflektována podpora známých osobností a také premiéra Babiše, rozvitější subtéma však představuje až ideologie aktivistů. K němu uvádí Brezina několik tezí: *aktivisté z ASC Klinika jsou pozůstatkem lidí, kteří instalovali zločinný režim v roce 1948, přes levicovou subkulturu se nám vrací to, co jsme v listopadu 1989 vyhodili oknem, v ASC Klinika se konají přednášky o Marxovi, marxismu, leninismu atd.* Všechny jsou znovu konstruovány pomocí falacie komunismu.

Diskuse se dotkne i tématu policejních zásahů proti squatterům. Rychlíková hájí tezi: *policejní zásahy jsou extrémní*. Negativně hodnotí především jejich rozsah. Ke srovnání s policejními zásahy za minulého režimu také užívá falacie komunismu.

Posledním větším tématem je squatting jako alternativa k bydlení. Rychlíková prezentuje tezi: *existují lidé, kteří nemají jinou možnost*. Brezina následně oponuje: *bydlení je dostupné každému (pokud je mu nedostupné, může si za to sám), neboť každý má možnost chodit do školy, chodit do práce a vydělat si na byt (vzít si hypotéku)*. Argumentace je postavena na předpokladu rovných podmínek (toposu/falacii rovných podmínek), ten jsme vyhodnotili jako neplatný, jedná se tedy o falacii rovných podmínek.

Napříč tématy se objevuje několik opakujících se argumentačních schémat – toposů/falacií. Vedle již zmiňované falacie komunismu je to také falacie zkušenosti. Jako oporu jednotlivých tvrzení využívá Brezina osobní zkušenost, vzhledem k obecnosti obhajovaných tezí je však poukaz na vlastní účast či zkušenost irelevantní. Objevuje se ještě falacie mládí, tou Brezina znevažuje činy aktivistů poukazem na jejich nevypěstlost a nezralost, nejedná se tedy o racionální argumentaci.

3. Analýza pořadu *Odpolední plus* (3. 3. 2016)

3.1. Úvod

Druhým analyzovaným pořadem je *Odpolední plus* z 3. března roku 2016, vysílané tedy přibližně rok po prvním analyzovaném pořadu *Pro a proti*. Autonomnímu sociálnímu centru Klinika vypršela roční nájemní smlouva a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových se rozhodl ji neprodloužit. Důvodem byla kolaudace objektu na plicní kliniku, která podle úřadu vylučovala možnost provozování centra (Endrštová a Bajtler, 2016). Aktivisté byli vyzváni k opuštění budovy, ale odmítli tak učinit. Tento konflikt vyvolal novou vlnu mediálního zájmu o sociální centrum, čemuž přispěly i reakce politiků – tehdejšího ministra financí Adreje Babiše a místostarosty Prahy 3 Alexandra Bellua. Pořad *Odpolední Plus* otevřel především otázku nelegálnosti (a (ne)legitimnosti) postupu aktivistů.

V porovnání s prvním analyzovaným pořadem má *Odpolední plus* jinou formu. Nejedná se o přímou konfrontaci dvou stran, v úvodu zazní předtočený příspěvek místostarosty Prahy 3 Alexandra Bellua, živou část vysílání tvoří rozhovor s aktivistou Jakubem Ortem a spisovatelkou Radkou Denemarkovou. V závěru jsou ještě zmíněny reakce na sociálních sítích Radia Plus. Vzhledem k nemožnosti užší charakterizace skupiny autorů takovýchto příspěvků (mohli bychom je posuzovat pouze jako skupinu posluchačů Radia Plus, při nejlepším skupinu aktivních návštěvníků jeho sociálních sítí) nebudeme tuto část do analýzy zahrnovat.

3.2. Sociální identita diskutujících

Alexander Bellu, zastupitel hl. m. Prahy za ODS, byl v době rozhovoru místostarostou Prahy 3 (nyní je jejím starostou) (Wikipedie, 2018d). Byl tedy vrcholným představitelem politické moci v oblasti, ve které se objekt nachází, a zároveň vrcholným „zástupcem jejích občanů“. V příspěvku se Bellu nijak neidentifikuje, vyjadřuje se pouze ke druhé straně (aktivistům) a sebe aktivně nezapojuje (1. osoba se objevuje pouze jednou, a to ve významu „my všichni“). Z kontextu ho však můžeme identifikovat s užitým apelvativem „městská část“ (dotčené městské části je Bellu představitelem), je tedy také aktérem, ač explicitně nepřiznaným.

Prvním z diskutujících je Jakub Ort, vystudovaný teolog, působící mimo jiné na Filozofickém ústavu AV ČR (Filozofický ústav AV ČR, 2018), zároveň pravidelně přispívá na

portálu A2larm a co je pro nás důležité, je jedním ze zakladatelů Iniciativy Klinika a současně jedním z aktivních squaterů. Jako takový se aktivně zapojoval do jednání s úřady a politiky o budoucnosti objektu a působil do značné míry jako mluvčí iniciativy. Se skupinou aktivistů se také aktivně identifikuje, 1. osobou plurálu „my“ označuje skupinu aktivistů na Klinice („nechceme porušovat zákony“, „žádali jsme o právní subjektivitu“ atd.), potvrzuje tak roli zástupce-mluvčího. Užití singuláru 1. osoby má pouze řečnickou funkci („chtěl bych se ohradit“, „chtěl bych zdůraznit“).

Druhou diskutující je spisovatelka, překladatelka a literární historička Radka Denemarková (Wikipedie, 2018e). Do diskurzu o autonomním sociálním centru Klinika se zapojila jako jedna ze signatářek otevřeného dopisu *Spisovatelé za Kliniku*, vydané 25. února roku 2016, která činnost centra podpořila a vyjádřila kritiku vůči starostce Prahy 3 Vladislavě Hujové a dotčeným úřadům za snahy o jeho zrušení (Redakce DR, 2016). V diskuzi je Denemarková prezentována právě v roli podporovatelky centra (to je zřejmé z úvodní otázky moderátorky: „proč Vy Kliniku podporujete?“). Sebeidentifikace Radky Denemarkové v 1. osobě míří obecně na českou společnost, tedy „já“/“my“ jakožto její člen/ové. Se skupinou signatářů ani s intelektuálním prostředím se spisovatelka neidentifikuje.

3.3. Sociální aktéři v textu

Nejdiskutovanějším aktérem jsou „aktivisté“. U Alexandra Bellua se objevuje pouze nominace „shluk nebo tato skupina lidí“ a také nevyjádřené „(oni)“. Především „shluk“ nese jistou negativní konotaci neorganizovanosti a nahodilosti, rozhodně odpírá skupině status sdružení či iniciativy. Z užití nevyjádřené „(oni)“ nelze vzhledem k malému rozsahu textu činit platnější závěry, v jistém smyslu by ale nominace mohla navazovat na předchozí „shluk“ ve významu „není vlastně jasné, o koho se jedná“ (tento výklad podporuje i jedna z Belluových tezí: „stát nemá možnost kontrolovat, kdo se v centru pohybuje“). Tyto nominace nejsou zcela oprávněné, neboť se státem, s politiky i úřady jednalo ASC Klinika skrze Iniciativu Klinika, která má ve svém prohlášení seznam členů uvedený (Iniciativa Klinika, 2014).

Jakub Ort pracuje s aktérem „aktivisté“ v rámci sebeidentifikace, užitím nominace „my“. Za zmínku stojí ještě predikace „lidé, kteří jsou *odhodláni* zůstat“, odhodlanost a implicitní oddanost aktivistů nese pozitivní rys.

Radka Denemarková označuje aktéra „aktivisté“ výrazy „mladí lidé“ a „nezávislí lidé“. Ty mají (částečně vlivem kontextu) pozitivní konotace, mládí evokuje energii a aktivitu („mladí lidé chtějí pomoci lidem v nouzi“), nezávislost má pozitivní příznak sama o sobě. Aktér je u Denemarkové predikován také svou činností, rys solidarity přisuzuje „aktivistům“ již zmiňovaná výpověď „chtějí pomoci lidem v nouzi“ a také „*nezištně* vracejí do společnosti to, na co jsme zapomněli“ (z kontextu pravděpodobně míněna solidarita či sounáležitost, pozn. aut.), kde úvodní příslovce pozitivní konotaci ještě zvýrazňuje. Za zmínku stojí ještě srovnávání centra a aktivistů s „občanskou společností“. Centrum je podle Denemarkové součástí občanské společnosti (či jejím vyjádřením): „kdyby demokracie fungovala, tak takovéto aktivity – občanskou společnost podporuje“.

Aktér „autorita/moc“ se v promluvách Jakuba Orta a Alexandra Bellua objevuje ve standardních nominacích, jako je „stát“, „úřad“, „úředník“, případně „městská část“. Ty jsou také používány neutrálně a nejsou nijak predikovány.

U Radky Denemarkové je aktér prezentován obecněji, jedná se o „politiky“ (případně „lidi, kteří jsou v politice/v poslední době u moci“), „stát“, ale i „systém“ a „nomenklaturu“. „Politici“ („lidé, kteří jsou v poslední době u moci“) jsou spojeni s negativními predikacemi. Predikace „jsou velice chytrí“ by sama o sobě měla spíše pozitivní konotaci, ve spojení s predikací „umějí manipulovat s davem“ evokuje spíše negativní vychytralost a lstivost. Otázkou je, na koho tato označení konkrétně míří. Skupinu Denemarková v jedné promluvě přesněji charakterizuje: „lidé, kteří jsou v poslední době u moci, nebo politici, prezident a tak dále“, jisté tedy je, že skupina zahrnuje prezidenta Miloše Zemana, poté nejspíše představitele moci výkonné (vládu, případně vedení Prahy 3), ale to je již pouhá domněnka. Výpověď vázaná k aktérovi „samozřejmě se tam vyfotí, samozřejmě se tam ukáže“ však dopňuje ještě jednoho jistého člena, odkazuje na chování tehdejšího ministra financí Andreje Babiše. Ještě se pozastavme nad nominací „nomenklatura“. Ta u Denemarkové slouží zřejmě jako synonymum „systému“ („nomenklatura je o moci, nikoli o demokracii“), slovo nicméně odkazuje na systém jmenování funkcionářů podle nomenklaturního kádru využívaný komunistickým režimem (Wikipedie, 2017), označit státní zřízení (případně vrcholné představitele státního zřízení) za „nomenklaturu“ je tedy chybné. Každopádně ale takové označení může evokovat souvislost současného systému se systémem komunistickým.

3.4. Argumentace

Na rozdíl od prvního analyzovaného textu se v rámci pořadu *Odpolední plus* nejedná o text dialogický, ale spíše o několik textů monologických. Budeme se tedy postupně věnovat argumentaci Alexandra Bellua, Jakuba Orta a Radky Denemarkové postupně.

Z první části textu Alexandra Bellua lze explikovat tezi ***ASC se pohybuje mimo zákony a normy ČR***. Pro tu se objevuje několik argumentů. Jednak *aktivisté nemají atestace a živnostenská oprávnění k provozování knihovny, kavárny, školení apod.*, za druhé *budova není na tyto aktivity zkolaudována*. Další argument se týká samotné organizace: *ASC Klinika nemá žádnou právní formu*. Tento argument posiluje výše zmíněnou tezi, funguje také jako argument pro tezi *stát nemá možnost kontrolovat, kdo se v centru pohybuje*.

Bellu se tedy zaměřuje na jeden aspekt problému, na nelegálnost projektu (topos/falacie nedotknutelnosti práva). Zároveň explicitně odmítá zvažovat aspekty jiné, což dokládá úvodní tvrzení *nezáleží, zdali jsou aktivity ASC Klinika dobré, či špatné*. Témata prospěšnosti či možné legitimacy činnosti centra zavrhuje odkazem na zákony a normy.

Z úvodní pasáže textu Jakuba Orta můžeme explikovat tezi ***rozhodnutí neopustit budovu i přes výzvu ÚZSVM je legitimní***. Argument posilující tezi poukazuje na nutnost takového rozhodnutí: *nezbývá jiná možnost, jak o objekt usilovat*. K tomuto argumentu se Ort vrací v závěru diskuse, podporuje ho hypotetickým tvrzením *pokud bychom nezůstali v objektu, nikdo by s námi nejednal*. K němu se vážou argumenty *obsazení a úklid byl jediný důvod, proč s námi někdo jednal a pokud bychom nemohli prezentovat svou činnost, nikdo by se o nás nezajímal*. V tomto případě argumentace nejde proti tvrzení Alexandra Bellua o nelegálnosti, zpochybňuje ale platnost předpokladu o nedotknutelnosti práva, ospravedlňuje (legitimizuje) postup, který principy práva porušuje (topos/falacie legitimacy).

Jakub Ort také reaguje na tvrzení o nelegálnosti aktivit a neexistenci právní formy. Označuje tvrzení A. Bellua za nepřesná a lživá. To podkládá těmito argumenty: *aktivity v žádném případě nebyly nelegální a zažádali jsme o právní subjektivitu (a také avizovali jsme podepsání smlouvy na právní subjektivitu)*. Tato argumentace však není přesvědčivá, antiteze o legálnosti aktivit není podpořena žádným argumentem, argumenty odporující tezi o právní formě jí ve skutečnosti neodporují. Naopak fakt, že Iniciativa požádala o právní subjektivitu, tezi, že dosud žádnou právní formu nemá, posiluje.

Dalším bodem argumentace je reakce na tvrzení ÚZSVM: *objekt nelze rekolaudovat, jelikož je evidován jako nepotřebný* (tvrzení je zmíněno i v článku Hospodářských novin z února roku 2016 (ČTK, 2016d)). Lze formulovat hlavní tezi: **objekt je pro stát potřebný**. Tu Ort posiluje argumentem *objekt je veřejně prospěšný* (jelikož *aktivita jsou veřejně prospěšné*). Tezi nepřímo podporuje i argument *ASC Klinika má veřejnou podporu*. Ten se sice bezprostředně nevyjadřuje k prospěšnosti/potřebnosti, lze se však domnívat, že veřejnost projekt podporuje právě z těchto důvodů. Tato argumentace se tedy opírá o topos/falacii prospěšnosti.

V promluvě Radky Denemarkové lze explikovat základní tezi **demokracie je v ohrožení**. Tu podporuje několik argumentů: *politici zredukovali politiku na byznys, systému (politikům) nejde o demokracii, ale o moc* a ohrožení demokracie dokládá i argumentace *kdyby demokracie fungovala, stát by aktivitu ASC Klinika podporoval*. Je tedy zřejmé, že Denemarková využívá toposu/falacie demokracie. První dva argumenty jsou tvrzeními o pravdě (o faktu), v textu ale pro ně chybí jakýkoli důkaz. Jako takový však může sloužit poslední argument. Ten bychom mohli přeformulovat do podoby: *kdyby politikům šlo o demokracii, ASC Klinika by podporovali*. Jelikož aktivita nepodporují, je zřejmé, že jim o demokracii nejde. Existuje tedy předpoklad, že *podporovat ASC Klinika je demokratické (nepodporovat ho je nedemokratické)*. Ten sám o sobě stačí jako pádný důkaz pro základní tezi: *nepodporovat ASC Klinika je nedemokratické -> politici ASC nepodporují -> demokracie je v ohrožení*. Samotný předpoklad je ale pochybný, za nedemokratické (respektive popírající demokratickou normu ctít právo) může být také označeno nelegální obsazení objektu, z tohoto pohledu by se jevil odpor k takovému postupu naopak jako demokratický.

Druhou tezi lze formulovat takto: **ASC Klinika ohrožuje lidi u moci**. Pro tuto tezi existuje předpoklad, že *lidé u moci potřebují izolovanou a sobeckou společnost*. Denemarková předkládá důvody ohrožení: *aktivisté jsou nezávislí, aktivisté chtěli pomoci lidem v nouzi a aktivisté vracejí do společnosti něco, co už jsme dávno zapomněli* (pravděpodobně solidaritu či sounáležitost, pozn. aut.). Argumenty jsou samy o sobě v podstatě platné (minimálně první dva, poslední z nich je těžko prokazatelný), tezi by však posilovaly pouze v případě, že by byl platný i předpoklad. Ten je nicméně znovu problematický. Je možné, že pro určitou část aktéra „lidé u moci“ by se ukázal předpoklad jako opodstatněný, ve svém zobecnění na celou, blíže neidentifikovanou skupinu je těžko přijatelný. Někteří politici (které bychom do skupiny „lidé u moci“ řadit mohli) například ASC Klinika přímo podpořili (podporu vyjádřil celý zastupitelský klub Žižkov (nejen) sobě (Žižkov (nejen) sobě, 2016)).

3.5. Shrnutí analýzy

Alexandr Bellu, kritik ASC Klinika, se výrazněji neidentifikuje, v rámci perspektivizace si zanechává od tématu odstup. Specifické nominační strategie se týkají aktéra „aktivisté“, označení „shluk“ či nevyjádřené „(oni)“ může mít negativní konotace neorganizovanosti a nekonkrétnosti („nevíme, o koho se vlastně jedná“). V rámci argumentace byla explikována hlavní teze *ASC Klinika se pohybuje mimo zákony a normy ČR*. Obdobně jako u Ivana Breziny se objevuje topos/falacie nedotknutelnosti práva – není potřeba posuzovat, zdali je projekt dobrý, či špatný, jako důvod k odsouzení postačuje porušení právního principu.

Jakub Ort se v rámci perspektivizace aktivně identifikuje jako jeden z aktivistů. Predikace se týká pouze aktivistů, a to zdůrazněním jejich odhodlanosti/oddanosti. Co se týče argumentace, z promluvy může explikovat tři hlavní teze. První z nich, *rozhodnutí neopustit budovu i přes výzvu ÚZSVM je legitimní*, odporuje toposu/falacii nedotknutelnosti práva. Argumentuje oprávněností nelegálního postupu jako prostředku k vytvoření prostoru k jednání, obecně stavé proti principu legality princip legitimacy (topos/falacie legality). Druhá teze, *tvrzení A. Bellua jsou nepřesná či lživá*, se obrací na dvě Belluova tvrzení. Zprvé, *aktivity jsou nelegální*, a zadruhé, *iniciativa nemá žádnou právní formu*. Proti ani jednomu z tvrzení ale Ort nepodává přesvědčivé argumenty, naopak argumenty týkající se právní formy spíše tvrzení posilují. Poslední tezi může explikovat jako *objekt je pro stát potřebný*. To podkládá Jakub Ort argumenty o jeho prospěšnosti pro své okolí (respektive prospěšnosti aktivit), kterou dokládá i veřejná podpora (topos/falacie prospěšnosti).

Radka Denemarková se identifikuje s rolí podporovatelky, její pozice také odpovídá pozici člena české společnosti (v užití 1. os pl. „my“). Výrazné jsou nominační a predikační strategie, k aktérovi „aktivisté“ se váží predikace „mladí“, „nezávislí“ mající pozitivní příznak, také je aktér Denemarkovou spojován se solidaritou a nezištností. Naopak k aktérovi „moc/autorita“ se váží predikace negativní. Evokují vychytralost, lstivost, touhu po moci. Politický systém je nazván „nomenklaturou“, to je sice vzhledem k významu slova chybné označení, nicméně spojuje současný systém se systémem komunistickým (topos/falacie komunismu). V rámci argumentace můžeme první tezi formulovat takto: *demokracie je v ohrožení* (topos/falacie demokracie). Objevuje se předpoklad, že *nepodpořit ASC Klinika je nedemokratické*, z kterého následně argumentace vychází. Ten je však pochybný, z jiného pohledu by bylo možné označit za nedemokratickou podporu centra (pro nerespektování právních norem). Druhá teze, *ASC Klinika ohrožuje lidi u moci*, vychází z předpokladu, že *lidé u moci potřebují izolovanou a*

sobeckou společnost. Ten je problematický vzhledem k míře zobecnění, zdaleka ne všichni „lidé u moci“ centru brání, naopak někteří ji explicitně podporují.

Závěr

Práce si kladla za cíl zmapovat pomocí analýzy dvou diskusních pořadů na Radiu Plus věnovaných autonomnímu sociálnímu centru Klinika část mediálního diskurzu o squattingu, respektive úžeji o ASC Klinika. Výběr formátu diskusního pořadu byl založen na jeho konfrontačním charakteru, díky kterému jsme mohli v rámci ‚textů‘ analyzovat rozdílná stanoviska aktérů ve vzájemné polemice. Časový odstup mezi pořady (první byl vysílán v únoru roku 2015, druhý v březnu 2016) umožnil také poodhalit případný vývoj mediálního diskurzu o squattingu. Uvedli jsme několik výzkumných otázek: S jakými tématy je v analyzovaných ‚textech‘ diskurz o squattingu (o centru Klinika) svázán, případně vedle jakých dalších diskurzů se objevuje? Jsou způsoby, jakými protistrany pojmenovávají a charakterizují sociální aktéry, předměty, akce a další entity diskurzu, odlišné? Jaká argumentační schémata (toposy/falacie) jsou pro jednotlivé strany charakteristická? Jaké falacie se případně objevují? Lze pozorovat v období mezi analyzovanými pořady v diskurzu nějaký posun?

V pořadu *Pro a proti* je hlavním tématem soukromé vlastnictví, respektive vlastnické právo. Spor se v rámci tématu ubírá dvěma směry – zdůrazňováním nelegálnosti squattingu jako porušení vlastnického práva (Ivan Brezina) a upozorňováním na problematiku soukromého vlastnictví a jeho negativních dopadů (Apolena Rychlíková). Apolena Rychlíková se také v rámci argumentace odvolává na princip legitimacy (vyplývající ze společenské prospěšnosti). Ve střetu principů legality a legitimacy se diskurz o squattingu protíná s diskurzem právním. Dalšími reflektovanými tématy jsou policejní zásahy proti squatterům, ideologie aktivistů (respektive její spojování s ideologií komunistickou) a squatting jako alternativa pro jedince, kteří nemají jinou možnost. Vedle dimenze právní se tedy objevuje i dimenze politická a sociální. V pořadu *Odpolední plus* se znovu jako ústřední jeví téma práva. Proti argumentu nelegálnosti squatterské akce (Alexandr Bellu) staví Jakub Ort legitimitu (poukazuje na prospěšnost projektu). Radka Denemarková otevírá politickou dimenzi diskurzu a spojuje boj za centrum Klinika s bojem za demokracii. V rámci analyzovaných ‚textů‘ je tedy diskurz o squattingu blízko především diskurzu právnímu a politickému.

Při pohledu na nominace a predikace se strategie diskutujících poměrně liší. Zatímco sociální aktéry „aktivisté/squatterři“ hodnotí Apolena Rychlíková neutrálně, výroky Ivana Breziny spojují aktéra s komunismem, s extrémismem či nezkušeností. V druhém analyzovaném ‚textu‘ je u Radky Denemarkové aktér spojován s energií a nezávislostí, Alexandr Bellu pro označení „aktivistů/squatterů“ užívá výrazu „shluk“ či nevyjádřené „(oni)“

(evokující nekonkrétnost a neorganizovanost). U aktéra „moc/autorita“ využívá Brezina ‚princip subsidiarity‘ (aktérem je „úředník“, „úřad“), Rychlíková ho označuje obecně („stát“, nevyjádřená autorita). Podobnou strategii používá i Radka Denemarková („systém“, „moc“, „nomenklatura“, „politici“). U pořadu *Pro a proti* se objevily rozdíly v pojetí jevu „squatting“, aktéři ho hodnotili v souladu se svými východisky, Brezina ve spojení s porušováním práva a Rychlíková s jeho společenskou prospěšností. Nominace „objektu“ (jako cíle squattingu) se lišily v rámci jeho intimity. Ivan Brezina užíval nominace ‚byt‘ evokující intimní nenarušitelný prostor, Apolena Rychlíková spojovala „objekt“ s výrazy jako „barák“ či „vybydlená budova“, které intimní charakter postrádají. Rozdíl je postřehnutelný i u akce „obsadit“, tu Brezina nominuje jako „vlámat se“, „vbourat se“ – evokující agresi – „sebrat“ a „zabavit“ – zdůrazňující porušení vlastnického práva. Obě strany využívají nominací a predikací k získání strategické výhody v argumentaci, především za pomoci negativního hodnocení kritizovaných entit. To je nejvíce zřetelné u dehonestace aktivistů ze strany odpůrců a anonymizace moci/autority ze strany podporovatelů.

V souvislosti s tématem práva se v rámci argumentace aktérů objevuje topos/falacie nedotknutelnosti práva (explicitně vyjádřený Brezinovým výrokem *vlastnické právo je svaté*), pomocí kterého se v argumentaci odpůrců (Breziny i Bellua) jeví squatting jako neospravedlnitelný. Druhá strana (především Rychlíková a Ort) konstruuje argumentaci pomocí toposu/falacie prospěšnosti. Skrze tento předpoklad je ospravedlňováno porušení práva. Co se týče zřejmých falacií, jako takové můžeme označit několik argumentačních schémat Ivana Breziny. Jsou to falacie zkušenosti (irelevantně užívající osobní zkušenost/účast jako posílení obecného tvrzení), falacie mládí (znevažování protivníka poukazem na jeho mládí spojené s nezralostí a zkušeností) a falacie rovných podmínek (relativizující sociální rozdíly ve společnosti a falešně předpokládající rovné podmínky pro všechny). Specifickou falacií je falacie komunismu (respektive srovnávání komunismu a squattingu/autority/policie). Brezinou je využívána k dehonestaci aktivistů (spojování s „dělnickou lůzou“, „systémem, který ruší vlastnická práva“), nicméně tuto falacii užije i protistrana. Rychlíková využije falacie k hodnocení policejních zásahů (*zásahy připomínají minulou dobu*) a Denemarková označuje systém za „nomenklaturu“.

Na otázku vývoje diskurzu o squattingu v daném období analýza jasnou odpověď neposkytuje. V rámci témat a užívaných diskurzivních strategií se ‚texty‘ výrazněji neliší. Pro vyvození platnějších závěrů ve prospěch neměnnosti diskurzu je nicméně analyzovaný vzorek příliš úzký a relativní ustálenost diskurzu může pouze naznačit. Výsledky analýzy jsou celkově

pouze malým nahlédnutím do diskurzu o squattingu, nosnější závěry by vyžadovaly jeho komplexní výzkum, jisté zajímavé charakteristiky ale naznačují. Jednou z nich je úzká vazba na diskurz politický a právní a oscilace mezi nimi, další například konfliktnost konfrontace a nesmiřitelnost jednotlivých táborů (absence společných předpokladů, hojné využití diskurzivních strategií sloužících k znevážžení protistrany). Pozoruhodné je také oboustranné využívání falacie komunismu, hodnocení jak samotného squattingu, tak státní reakce na něj pomocí odkazu na minulý režim svědčí o existenci živé paměti, respektive stále zakořeněného traumatu z tohoto období. Diskurzivní propojenost squattingu a komunismu by ještě stála za podrobnější výzkum.

Zdroje

Publikace

- Breek, P., de Graad, F., 2001. *Laat duizend vrijplaatsen bloeien. Onderzoek naar vrijplaatsen in Amsterdam* [Let a thousand refuges bloom. Inquiry into refuges in Amsterdam]. Amsterdam: De Vrije Ruimte.
- Klein, O., 2007. *Argumentace v komunikaci*. Praha: Univerzita Karlova v Praze.
- Pruijt, H., 2007. „Squatting in Europe“, in: *Squatting in Europe - Radical Spaces, Urban Struggles*. Minor Compositions, Wivenhoe, Essex, U.K: Minor Compositions.
- Růžička, V., 2007. *Squaty a jejich revoluční tendence*. Praha: Triton.
- van Eemeren, F.H., Grootendorst, R., 2004. *A Systematic Theory of Argumentation: The pragma-dialectical approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Woodaková, R., Reisigl, M., 2009. „The Discourse-Historical Approach (DHA)“, in: *Methods of Critical Discourse Analysis*. Londýn: SAGE Publications, Londýn.

Články, komentáře, dokumenty, pořady

- A2larm, 2014. Základní informace a kontakty [online]. A2larm.cz. Dostupné z: <https://a2larm.cz/kontakt/> (cit. 7.14.18).
- Brezina, I., 2014a. Žižkovská Klinika je zločin! [online]. G.cz. Dostupné z: <http://g.cz/zizkovska-klinika-je-zlocin/> (cit. 7.13.18).
- Brezina, I., 2014b. EKOLOGIE: Žebráci z Greenpeace zničili světovou památku [online]. Lidovky.cz. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/ekologie-zebraci-z-greenpeace-znicili-svetovou-pamatku-pjf-/p_klima.aspx?c=A141215_212100_p_klima_wag (cit. 7.14.18).
- Brezina, I., 2014c. Řetěz „užitečných idiotů“ [online]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/ekologie-retez-uzitecnych-idiotu-dlo-/p_ekonomika.aspx?c=A140903_111550_p_ekonomika_wag (cit. 7.14.18).
- Brezina, I., 2002. EKOLOGIE: Zelení lobbysté vstoupili do politiky [online]. Dostupné z: http://archiv.neviditelnypes.zpravy.cz/clanky/2002/03/20528_11_15_0.html (cit. 7.14.18).

- Búnová, K., 2016. Klinika se opět otevře veřejnosti, soud zrušil předběžné opatření [online]. idnes.cz. Dostupné z: http://praha.idnes.cz/klinika-se-opet-otevre-soud-zrusil-predbezne-opatreni-p10-/praha-zpravy.aspx?c=A160707_105955_praha-zpravy_nub (cit. 7.14.18)
- Burdová, V., ČTK, 2016. Klinika: První rok byl úspěch, věříme v prodloužení smlouvy [online]. Praž. Deník. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/klinika-prvni-rok-byl-uspech-verime-v-prodlouzeni-smlouvy-20160219.html (cit. 8.1.18).
- Česká televize, 2015. Nedej se!: Klinika města [online]. Čes. Telev. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/215562248420002-klinika-mesta/> (cit. 7.14.18).
- ČRo, 2016. Pražská ČSSD navrhuje přestěhování Kliniky. Vážíme si toho, ale raději bychom zůstali, říká Ort [online]. iROZHLAS. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/prazska-cssd-navrhuje-prestehovani-kliniky-vazime-si-toho-ale-radeji-bychom-zustali-rika-ort_201603101946_kbrezovska (cit. 7.5.18).
- ČSFD.cz, 2014. Apolena Rychlíková [online]. ČSFD.cz. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/70725-apolena-rychlikova/> (cit. 7.14.18).
- ČTK, 2018. Boj o Kliniku pokračuje. Aktivisté mohou v budově zůstat, než rozhodne Nejvyšší soud [online]. iROZHLAS.cz. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/klinika-aktiviste-nejvyssi-soud-zizkov_1802021637_ako (cit. 7.16.18)
- ČTK, 2017a. Ve sporu o Kliniku soud rozhodl ve prospěch nového majitele [online]. ceskenoviny.cz. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/ve-sporu-o-kliniku-soud-rozhodl-ve-prospech-noveho-majitele/1436546> (cit. 7.18.18)
- ČTK, 2017b. Centrum Klinika musí budovu na Žižkově vyklidit, rozhodl pravomocně soud [online]. Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/aktiviste-z-kliniky-se-musi-z-budovy-na-zizkove-vystehovat-r~ded2c082921711e7b4dc0025900fea04/> (cit. 7.5.18).
- ČTK, 2017c. Zpráva o menšině: Romové se ve vzdělávání setkávají se segregací [online]. ceskaskola.cz. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2017/07/zprava-o-mensine-romove-se-ve.html> (cit. 7.31.18).
- ČTK, 2016a. Klinika bude převedena na ministerstvo práce a sociálních věcí, Praha zájem nemá [online]. iROZHLAS. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/klinika-bude-prevedena-na-ministerstvo-prace-a-socialnich-veci-praha-zajem-nema_201603312050_jpiroch (cit. 7.5.18).

- ČTK, 2016b. SŽDC vyzvala kolektiv Kliniky k okamžitému vyklizení budovy - Aktuálně.cz [online]. Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/szdc-vyzvala-kolektiv-kliniky-k-okamzitemu-vyklizeni-budovy/r~172cc006a69e11e6a12d002590604f2e/> (cit. 7.5.18).
- ČTK, 2016c. Klinika má větší hodnotu než kanceláře, brání se její osazenstvo. I přes výzvy v budově zůstává [online]. Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/centrum-ma-vetsi-hodnotu-nez-kancelare-brani-se-klinika-ani/r~77eb8feca73111e6ae080025900fea04/> (cit. 7.9.18).
- ČTK, 2016d. Centrum Klinika musí předat budovu do začátku března. Úřady na stanoveném datu trvají [online]. Hospodářské Nov. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65176750-centrum-klinika-musi-predat-budovu-do-zacatku-brezna-urady-na-stanovenem-datu-trvaji> (cit. 7.28.18).
- ČTK, 2015a. Na podporu centra Klinika pochodovaly Prahou stovky lidí [online]. Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/regiony/praha/na-podporu-centra-klinika-pochoduji-prahou-stovky-lidi/r~0b7f92b0a3df11e4ba57002590604f2e/> (cit. 7.5.18).
- ČTK, 2015b. Chátrající polikliniku na Žižkově stát bezplatně půjčí iniciativě Klinika [online]. iROZHLAS.cz. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/chatrajici-polikliniku-na-zizkove-stat-bezplatne-pujci-iniciative-klinika_201502201910_kwinklerova (cit. 7.5.18).
- ČTK, 2015c. Praha si chce pronajmout kliniku na Žižkově, pak ji půjčit iniciativě [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://praha.idnes.cz/praha-si-chce-pronajmout-neobydlenou-kliniku-faf-/praha-zpravy.aspx?c=A150116_162938_praha-zpravy_bur (cit. 7.31.18).
- ČTK, 2014. Zásah policie u komunitního centra Klinika se musí vyšetřit, žádá Amnesty International [online]. Metro.cz. Dostupné z: http://www.metro.cz/zasah-policie-u-komunitniho-centra-klinika-se-musi-vysetrit-zada-amnesty-international-gu7-/praha.aspx?c=A141218_114422_co-se-deje_jbs (cit. 7.5.18).
- Dvořáková, P., 2017. Prahu v neděli čeká demonstrace za Kliniku [online]. denikreferendum.cz. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/25015-prahu-v-nedeli-ceka-demonstrace-za-kliniku> (cit. 7.12.18)
- Encyclopedia Britannica, 2018. Adverse possession | law [online]. Encycl. Br. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/adverse-possession> (cit. 7.24.18).

- Endrštová, M., 2017. Běžte jinam, slyší často Romové ve školách. Segregace je stále problém [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/segregace-skoly-romske-deti-problem-ostava-asociace-romskych-rodicu-1ke-domaci.aspx?c=A171115_133825_domaci_nub (cit. 7.31.18).
- Endrštová, M., Bajtler, M., 2016. Úřad vyzval aktivisty k opuštění Kliniky, pak jim dal pár dnů navíc [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://praha.idnes.cz/aktiviste-musi-odejit-z-kliniky-do-odpoledne-fnd-/praha-zpravy.aspx?c=A160303_102520_praha-zpravy_nub (cit. 7.25.18).
- Fér, O., 2014. Kauza Klinika: Když se za fakta vydávají názory a právo tvoří básníci [online]. Čes. Justice. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/blog/kauza-klinika-kdyz-se-za-fakta-vydavaji-nazory-a-pravo-tvori-basnici/> (cit. 7.13.18).
- Filozofický ústav AV ČR, 2018. Jakub Ort [online]. Odděl. Součas. Kont. Filos. Dostupné z: <http://oskf.flu.cas.cz/obsazeni/81-jakub-ort> (cit. 7.26.18).
- Firbacherová, P., 2016. U pražského centra Klinika opět zasahovali policisté. Anonym tam nahlásil bombu [online]. irozhlas.cz. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/u-prazskeho-centra-klinika-opet-zasahovali-policiste-anonym-tam-nahlasil-bombu_201605242358_vkourimsky (cit. 7.7.18)
- Frouzová, K., 2016. Klinika nemůže dál “žít”, protože to byla klinika [online]. Arch. MF DNES. Dostupné z: <http://www.pressreader.com/czech-republic/mf-dnes/20160220/281934542013061> (cit. 7.10.18).
- Iniciativa Klinika, 2014. Projekt. Autonomní sociální centrum Klinika [online]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/1582454-Projekt-autonomni-socialni-centrum-klinika.html> (cit. 7.8.18).
- Kabátová, Š., 2014. Podpora pro Kliniku. Svůj vzkaz připojil Brabenec, Vladimír 518 i ,Tonda Blaník‘ [online]. Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/podpora-pro-kliniku-pripojil-se-brabenec-vladimir-518-i-tonda-blanik-10o-/zpravy-domov.aspx?c=A141213_115524_ln_domov_sk (cit. 7.13.18).
- Kalousová, J., 2014. Žebříček bezdomovců podle dosaženého vzdělání [online]. G.cz. Dostupné z: <https://g.cz/kolik-je-v-cesku-bezdomovcu-s-titulem/> (cit. 7.31.18).
- Kolektiv Osvobozeného biografu, 2012. historie Squat Cibulka [online]. Squat Cibulka. Dostupné z: <https://cibulka.squat.net/indexb946.html?cat=5> (cit. 7.28.18).

- Kottová, A., Harzer, F., Titlbach, F., 2016. Stropnický: Budova Kliniky nemá kolaudaci, potvrdil žižkovský stavební úřad [online]. rozhlas.cz. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/regina/denik/_zprava/stropnicky-budova-kliniky-nema-kolaudaci-potvrdil-zizkovsky-stavebni-urad--1592784 (cit. 7.15.18).
- Lang, V., 2016. „Nechci tu kolbiště extremistů.“ Starostka Prahy 3 žádá po útoku policii o pomoc [online]. Blesk.cz. Dostupné z: <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/372498/nechci-tu-kolbiste-extremistu-starostka-prahy-3-zada-po-utoku-policii-o-pomoc.html> (cit. 7.5.18).
- Metro.cz, 2014a. Policisté vyklidili komunitní centrum Klinika. Tři aktivisté byli zadrženi [online]. Metro.cz. Dostupné z: http://www.metro.cz/policiste-vyklidili-komunitni-centrum-klinika-tri-aktiviste-byli-zadrzeni-17n-/praha.aspx?c=A141209_123117_co-se-deje_rab (cit. 7.5.18).
- Metro.cz, 2014b. Stovky lidí demonstrovaly za centrum Klinika. Policisté nás napadli, říkají [online]. Metro.cz. Dostupné z: http://www.metro.cz/stovky-lidi-demonstrovaly-za-centrum-klinika-policiste-nas-napadli-rikaji-1uu-/praha.aspx?c=A141213_161029_co-se-deje_rab (cit. 7.5.18).
- MŠMT ČR, 2016. Všeobecná deklarace lidských práv a svobod OSN 1948.pdf, MŠMT ČR [online]. MŠMT. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/39238/> (cit. 7.30.18).
- Němec, A., Trachtová, Z., 2016. Maskovaní násilníci podpálili centrum Klinika, které pomáhá běžencům [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/utok-na-centrum-klinika-0sf-/krimi.aspx?c=A160206_195931_krimi_ane (cit. 7.5.18).
- Neprašová, V., Kottová, A., 2016. Za centrum Klinika protestovalo asi 2000 lidí. Chtěli podpořit jeho další fungování [online]. rozhlas.cz. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/strednicechy/aktualne/_zprava/za-centrum-klinika-protestovalo-asi-2000-lidi-chteli-podporit-jeho-dalsi-fungovani--1588339 (cit. 7.16.18).
- novinky.cz, 2016a. Aktivisté odmítají vyklidit Kliniku, přišel se jich zastat Babiš [online]. novinky.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/396438-aktiviste-odmitaji-vyklidit-kliniku-prisel-se-jich-zastat-babis.html> (cit. 7.16.18).
- novinky.cz, 2016b. Babiš aktivistům z pražské Kliniky nepomůže, musejí se vystěhovat [online]. novinky.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/396519-babis-aktivistum-z-prazske-kliniky-nepomuze-museji-se-vystehovat.html> (cit. 7.16.18).
- novinky.cz, 2016c. Babiš aktivistům z pražské Kliniky nepomůže, musejí se vystěhovat [online]. Novinky.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/396519-babis-aktivistum-z-prazske-kliniky-nepomuze-museji-se-vystehovat.html> (cit. 7.30.18).

- Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR, 2015. Extremismus. Souhrnná situační zpráva 1. čtvrtletí roku 2015 [PDF online] [online]. Minist. Vnitra ČR. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrnna-situacni-zprava-za-1-ctvrtlet-i-roku-2015.aspx> (cit. 7.18.18).
- Paseková, E., 2016. Policie podle Pelikána během sobotních demonstrací selhala. Chovanec odmítl politické procesy [online]. Čes. Justice. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2016/02/policie-podle-pelikana-behem-sobotnich-demonstraci-selhala-chovanec-odmitl-politicke-procesy/> (cit. 7.5.18).
- Předsednictvo České národní rady, 1998. Listina základních práv a svobod [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html> (cit. 7.30.18).
- Rada HMP, 2012. Koncepce návrhů řešení problematiky bezdomovectví v Praze v letech 2013 - 2020 [online]. Magistrát HI M Prahy. Dostupné z: http://www.praha.eu/public/11/dd/1c/1456401_300534_Koncepce_navrhu_reseni_pro_blenatiky_bezdomovectvi_v_Praze_v_letech_2013_2020.pdf (cit. 7.20.18).
- Redakce DR, 2016. Spisovatelé pro Kliniku [online]. Deník Referend. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/22415-spisovatele-pro-kliniku> (cit. 7.5.18).
- Rešeršní oddělení ČRo, 2015. Autonomní centrum Klinika [online]. iROZHLAS. Dostupné z: <https://www.irozhlaz.cz/fotogalerie/5451047?fid=5691805> (cit. 7.5.18).
- Rychlíková, A., 2014. Nedej se!: Neskloň se! [online]. Čes. Telev. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/214562248420011-nesklon-se/> (cit. 7.30.18).
- Titlbach, F., 2016a. Policie vyklidila pražské sociální centrum Klinika. Objekt předala vlastníkovi [online]. rozhlas.cz. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/regina/denik/_zprava/policie-vyklidila-prazske-socialni-centrum-klinika-objekt-predala-vlastnikovi--1615635 (cit. 7.20.18).
- Titlbach, F., 2016b. Soud uložil centru Klinika pokutu za nedodržení předběžného opatření [online]. rozhlas.cz. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/regina/denik/_zprava/soud-ulozil-centru-klinika-pokutu-za-nedodrzeni-predbezneho-opatreni--1624867 (cit. 7.20.18).
- Trachtová, Z., 2015. Uprchlíkům pomáhá stále více Čechů. Nabízejí oblečení, peníze i nocleh [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/cesi-pomahaji-uprchlikum-0hp-/domaci.aspx?c=A150910_102837_domaci_zt (cit. 7.5.18).

- Uhl, P., 2015. Analýza právních souvislosti policejních zásahů proti squattingu nebo jiných policejních reakcí na něj [online]. <http://squattexts.wikidot.com>. Dostupné z: <http://squattexts.wikidot.com/uhl-p-analyza-pravnich-souvislosti-policejnich-zasahu> (cit. 7.31.18).
- Váchal, A., 2015. O bývalý squat se aktivisté starají, mají elektřinu, vodu i kavárnu [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://praha.idnes.cz/o-byvaly-squat-klinika-se-staraji-aktiviste-fzz-/praha-zpravy.aspx?c=A151007_2196825_praha-zpravy_nub (cit. 7.5.18).
- Válková, H., Klang, M., 2012. Statistici: Mezi bezdomovci jsou čtyři stovky dětí i 80letí staříci [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/v-cesku-zije-jedenactisic-bezdomovcu-dy0-/domaci.aspx?c=A120917_102938_domaci_klm (cit. 7.31.18).
- Veselá, L., 2018. Údajné znásilnění na Klinice řeší policie. Žádá oběti, aby se přihlásily [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/znasilneni-autonomni-socialni-centrum-klinika-jeseniova-pmg-/domaci.aspx?c=A180619_102813_domaci_linv (cit. 7.5.18).
- Vyroubalová, M., Váchal, A., 2014. Policisté na příkaz státu vyvedli squatery z vybydlené plicní kliniky [online]. iDNES.cz. Dostupné z: https://praha.idnes.cz/squateri-plicni-klinika-praha-dkj-/praha-zpravy.aspx?c=A141209_124246_praha-zpravy_mav (cit. 7.26.18).
- Wikipedia, 2017. Apolena Rychlíková [online]. Wikipedie. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Apolena_Rychl%C3%ADkov%C3%A1&oldid=15594350 (cit. 7.14.18).
- Wikipedie, 2018a. Studentské listy [online]. Wikipedie. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Studentsk%C3%A9_listy&oldid=15943922 (cit. 7.14.18).
- Wikipedie, 2018b. Ivan Brezina – Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ivan_Brezina (cit. 7.14.18).
- Wikipedie, 2018c. Urbanismus [online]. Wikipedie. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Urbanismus&oldid=16243813> (cit. 7.30.18).
- Wikipedie, 2018d. Alexander Bellu [online]. Wikipedie. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Alexander_Bellu&oldid=16276056 (cit. 7.29.18).

- Wikipedie, 2018e. Radka Denemarková [online]. Wikipedie. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Radka_Denemarkov%C3%A1&oldid=16220952 (cit. 7.26.18).
- Wikipedie, 2017. Nomenklatura (politika) [online]. Wikipedie. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Nomenklatura_\(politika\)&oldid=15452691](https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Nomenklatura_(politika)&oldid=15452691) (cit. 7.26.18).
- Zabloudilová, T., 2014. Vznikne v opuštěné žižkovské klinice sociální a kulturní centrum? [online]. Radio Wave. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/vznikne-v-opustene-zizkovske-klinice-socialni-a-kulturni-centrum-5212764> (cit. 7.5.18).
- Zelenka, J., 2015a. Nový boj o Kliniku. Útočí na nás kvůli pomoci uprchlíkům, tvrdí aktivisté [online]. Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/novy-boj-o-kliniku-utoci-na-nas-kvuli-pomoci-uprchlikum-tvrdi-aktiviste-1ah-/zpravy-domov.aspx?c=A151218_150639_ln_domov_jzl (cit. 7.26.18).
- Zelenka, J., 2015b. Uprchlíci? Řízená invaze a Kliniky jim pomáhá, tvrdí zastupitel. Chce proti centru bojovat [online]. Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/klinika-pomaha-uprchlikum-pro-me-rizene-invazi-tvrdi-zastupitel-phm-/zpravy-domov.aspx?c=A151204_143914_ln_domov_jzl (cit. 7.5.18).
- Žižkov (nejen) sobě, 2016. Otevřený dopis – Podpora zachování Autonomního sociálního centra Kliniky [online]. Matěj Stropnický. Dostupné z: <http://matejstropnicky.cz/texty/otevreny-dopis-podpora-zachovani-autonomniho-socialniho-centra-klinika> (cit. 7.29.18).

Přílohy

Pro a proti

NÁZEV POŘADU: Pro a proti

DATUM VYSÍLÁNÍ: 4. 2. 2015

ČAS VYSÍLÁNÍ: 9:35

KANÁL: Radio Plus

STOPÁŽ: 29:21

ÚČASTNÍCI:

RK = Renáta Kalenská, moderátorka;

AR = Apolena Rychlíková, filmová režisérka;

IB = Ivan Brezina, publicista;

V REPORTÁŽÍCH:

VB = Vladimír Brož, hudebník;

RK: právě začíná našich třicet minut, tentokrát o skvotech ((míněno squattech)), u mikrofonu je renata kalenská (...) na začátku prosince aktivisté obsadili na pražském žižkově budovu bývalé polikliniky, předchozích pět let objekt obývali bezdomovci a narkomani a státu to nevadilo. mladí lidé jednoho dne budovu vyklidili (.) vyčistili a na vlastní náklady nechali odvést desítky pytlů s odpady (.) exkrementy a injekčními stříkačkami. z objektu chtěli vytvořit sociální a kulturní centrum, v tu chvíli ale začali úředníků(m) ležet v žaludku a ti na ně poslali policii. měli aktivisté jakékoli právo budovu obsadit? a mění se pohled české veřejnosti na skvoty ((míněno squatty))? (...) ve studiu vítám filmovou režisérku apolenu rychlíkovou dobrý den

AR: dobrý den

RK: a publicistu z gécézet ((míněno G.cz)) ivana brezinu, také vám dobrý den

IB: dobrý den

RK: mám: úvodní otázku (.) jednoduchou (.) vadí vám skvoty ((míněno squatty))? a držte se maximálního limitu jedné minuty apoleno.

AR: ne mně squaty nevadí, ale hlavně ((pousmání)) v české republice minimálně od poloviny pades- devadesátých let, kdy vlastně byla vyklizena ladronka (.) a potom vlastně od vyklizení skvoty ((míněno squattu)) milada nemáme s ničím podobným úplně zkušenost (.) a: to slovo vlastně je určitým způsobem (.) zdiskreditované a pro spoustu lidí zavádějící (.) a: jsem ráda, že právě klinika nastartovala nějaké nové přemýšlení o skvotech ((míněno squattech)) jakožto o prostorech pro setkávání (.) o: tvorbu nějak- (.) o prostorech, kde se dá tvořit nějaká dýájváj ((míněno DIY - Do It Yourself)) kultura, něco co jde zespodu, co může využívat princip- principy participace a solidarity (.) a: nějak nastartuje vůbec ((smích)) tady tyhle věci uvnitř té společnosti jako takový, takže p(r)- pro mě to třeba teďka je úplně změna toho termínu a jsem ráda že k němu dochází.

RK: ivane

IB: =eh mně squaty zásadním způsobem vadí jako (.) eh vlamování se do principu vlastnických práv. eh jestliže žijeme ve společnosti kde (.) ( ) všechno někomu patří, tak ten někdo má podle mě (.) nezadatelné právo s tím nakládat, jak uzná sám za vhodné. Má právo: nechat ten objekt spadnout, má právo nechat ho prázdný (.) a je to prostě něčí objekt a nikdo (.) eh se do něj nemůže vlámat, nikdo mu ho nemůže sebrat, to bychom se vraceli před listopad devatenáctosmdesátdevět ((míněno 1989)), kdy bylo všechno všech.

RK: proč má tedy sociální centrum klinika dostat šanci? Ptám se vás apoleno, která o tom točíte dokument.

AR: tak je to právě z těch důvodů o kterých já jsem mluvila, my pokud se zabýváme otázkou práva (.) práva soukromého tak je to jedna z nejproblematictějších otázek vlastně v historii lidstva, byly doby, kdy bylo normální vlastnit člověka a bylo to jako nezpochybnitelné právo během otrokářství (.) eh u nás je normální a běžné vyvlastňovat určité ((pousmání)) prostory třeba při stavbě

dálnice a tak dále, v ten moment se (.) lidé jako pan brezina nebouří a nemluví o prolamování soukromých práv. Eh (.) tady ještě, abych reagovala na něj, je důležité říct, že negativní externality spojené s chátráním budov, například tady (jich) je po praze velké množství a nutno dodat že klinika: byla (.) státní budova (.) to znamená (.) eh stát opravdu za (.) v uvozovkách naše peníze nechával chátrat prostě pět let budovu (.) a: ty negativní externality se přenášejí na (.) tu veřejnost, nikoli ne na toho vlastníka vlastníci (.) i pokud se jedná o soukromé spekulanty nejsou pokutováni chátráním budov které (.) můžou někoho zranit, které jsou dlouhodobě útočištěm drobné kriminality a tak dále. potom je vlastně otázka (.) zabývají se tím i jako organizace typu transparenci internešnl ((míněno Transparency International)), co je vlastně ((pousmání)) jako hranice toho práva, a když máme v ústavě že vlastnictví zavazuje (.) tak podle mě (.) to (.) to zavázání se je (.) starat se o ten majetek a naše zkušenosti se západem jsou takové, že tam tohleto normálně (.) není možné a eh (.) centra jako je klinika tam fungují úplně běžně právě jako bod toho setkávání a jako změny v tom prostoru.

RK: =já tady jenom ještě dodám, že praha tři ((míněno Praha 3)) se úřadu pro zastupování státu ve věcech eh majetkových ptala už na konci roku dvatisíctřináct ((míněno 2013)) (.) co s objektem, protože si místní stěžovali (.) právě na bezdomovce a narkomany, ještě odcitují starostku prahy tři ((míněno Prahy 3)) vladislavu hújovou ((míněno Vladislavu Hujovou)) (.) dlouhodobě jako městská část navíc upozorňujeme stát že budova v jeséniově ((míněno Jeséniově)) je prázdná. je to bezpečnostní (.) riziko pro občany prahy tři a žádali jsme (.) po státu který je majitelem, zabezpečení tohoto objektu. to jenom pro kontext, ivane.

IB: ano: tady určitě sedí nějaký úředník, eh který má brýle (.) pleš (.) ob- obnošené sako a razítko, který je

RK: =možná je to bývalý pankáč jako vy

IB: =je to možné ano, který je odpovědný za to, že ta budova chátrala. eh samozřejmě ten člověk za to má být eh trestán, má přijít o prémie, má být popotahován případně vyhozen z práce, protože samozřejmě ten stav toho objektu je skutečně tristní, čili je tady nějaký konkrétní viník. eh já bych naprosto souhlasil s tím, že aktivisté mají poukazovat všemi možnými prostředky, mají to medializovat, mají udělat demonstraci, mají podávat trestní oznámení na toho úředníka, (.) eh jestliže jim to vadí. v mých očích eh je hranicí to (.) vlámání se do objektu (.) a: vlastně zabrání (.) majetku někoho jiného, protože v tom okamžiku vzniká precedenc a (.) eh může to udělat kdokoli, může přijít developer a říct (.) tady je krásná parcela na hřebenech krkonoš, nikdo si jí nevšímá nikdo jí nepoužívá (.) tak já vlastně podle stejného principu jako ti skvoteři ((míněno squateři)) (.) si jí obsadím a udělám tam superhotel.

RK: =a není to trochu přitažené: za vlasy mluvit o: (.) krapu ((míněno KRNAP)), kde ty pozemky (.) eh mají svůj smysl, když (.) jsou nezastavěné, zatímco tady mluvíme o budově, ve které pět let eh (.) pobývali narkomani a bezdomovci a byli bezpečnostním rizikem?

IB: já to používám samozřejmě jako příměr, abych ukázal [na (.) absurditu té situace]

RK: [zkuste použít nějaký (.)]

RK: [méně absurdní]

AR: [tenhlecten příměr] je fakt jako hodně demagogickej podobně jako se ((pousmání)) i z vašich úst (.) eh: sází příměry o tom, eh že se někdo může vlamovat do něčích obývacích to buď (.) eh je opravdu demagogické zneužívání té problematiky nebo absolutní neznalost té problematiky, protože v historii m( )- nejen českého, ale světového skvoterského ((míněno squaterského)) hnutí nikdy k něčemu takovému nedošlo a skvoteři ((míněno squateři)) často a (.) ehm artikuluji to velmi fakt jako pravidelně ve svých rozhovorech mluví (.) vo: respektu k osobnímu vlastnictví a tak dále (.) a k tomu že prostě

není ve skvoterské ((míněno skvoterské)) nátuře a ani jako cílem (.) těch aktivit někomu brát (.) jeho (.) obydlí. nikdy se nestalo že by někdo vlezl do: (.) něčí chaty (.) baráku prostě který je obývanej a je viditelně obývanej, opravdu se upozorňuje na (.) chátrání nemovitostí v centru třeba prahy jako je b- barák na pohořelci, který vlastní radovan vítek, pátý nejbohatší muž České republiky (.) a eh nechává ho zchátrat prostě z (.) nepochopitelných důvodů nebo jako je klinika dům který pět let opravdu je tím tranzitním domem, který byl bezpečnostní hrozbou.

IB: =to ste řekla správně (.) dům (.) který vlastní radovan vítek. protože ho vlastní radovan vítek, tak pokud ten dům není památkově chráněn (.) a pokud z něj nepadají cihly, eh které někoho zabíjejí nebo ohrožují

AR: =zatím ne

IB: =tak je svatým právem radovana vítko nechat ten objekt (.) spadnout, [protože ten objekt je prostě jeho]

RK: [je pravda že teď jste si] protiřečila, protože (.) jste nejprve říkala, že se nikdy v historii skvotingu ((míněno squattingu)) nejednalo o soukromé majetky

AR: =ne o (.) tady jde vo to že ((pousmání)) i pan brezina mluví o tom že (.) někdo může vejít někomu do obyváku. ne tak se to prostě neděje, objekt na pohořelci je obrovskej barák z šestnáctého století se kterým se ano (.) třeba pět šest let nic neděje, místní obyvatelé zase (.) mají s tím velkej problém, eh (.) když jsem o tom točila film tak (.) tam taky velká bouře nevolí, protože prostě (.) ten dům (.) jednak z něj ano padají cihly, ohrožuje to kolemjdoucí

RK: a pobývá tam někdo?

AR: ne (.) ne tam jsou prázdný

RK: =v tom případě jste si neprotiřečila tedy (.) [já jsem to špatně pochopila]

AR: [tam jsou prázdný schránky] na (.) firmy, které sídlí v daňových rájích a tak dále, to je běžné využívání prázdných

RK: =a podle vás se toto místo nemá stát místem squattingu.

AR: tenhlecten dům byl třeba obsazenej (.) tak jako jak se tak říká spektakulárně (.) za účelem prostě upozornění na problematiku spekulací s nemovitostma, většinou tyto obsazovačky fakt probíhají (.) po nějaký dohodě s místními obyvatelema, při rešerších dochází k tomu že si obyvatelé stěžují a tak.

IB: vy jste řekla slovo spekulace, eh řekla ste ho s takovou negativní konotací, jak plyne vlastně z toho co ste říkala, já si myslím že spekulace je (.) naprosto běžný eh podnikatelský postup (.) já sám jsem třeba koupil několik bytů (.) které jsem (.) na které jsem si vzal hypotéky které pronajímám a spekujuji (.) opravdu spekujuji na růst jejich ceny, tekže jsem zločinec nebo nejsem zločinec já si myslím že ne

AR: =já vás takhle přece nemůžu odsuzovat, já jenom mám pocit že ve chvíli, kdy někdo ((pousmání)) (.) teda ano dobře tak když to můžeme převádět ad absurdum, tak někdo si skoupí (.) ne jeden dům, ale celé čtvrti a celé města (.) dyž z tama vystěhuje ty lidi budovy nechá chátrat, tak na otázku proč to dělá může říct protože to je moje (.) jako to že opravdu ta eh: u nás vůbec jako není vůbec žádná možnost v zákoně (.) zacházet tady s tím chátráním nějak pokutovat ty lidi, a opravdu pokud se máme obrátit směrem na západ a pokud teda opravdu chceme být nějakou zemí která (.) eh se tváří jako země (.) západně liberálně demokratická, tak tam je (.) v anglii běžné, že prostě po nějaké době kdy majitel domu (.) prokazatelně není schopen se o ten dům starat a teďka z různých důvodů (.) tak dům se (.) vrací zpátky třeba do obecního vlastnictví a znovu se dává jako (.) mož- ( ) (k) nákupu nebo je tam znovu možnost ho nějakým způsobem (.) využívat a

jed(na z těch) (.) z těch možností jak to využít jsou právě komunitní a autonomní centra. je to úplně běžná věc.

RK: Vadily by Vám, Ivane, squatty, kdyby to bylo legislativně ošetřeno?

IB: mně by vadily v každém případě právě proto že (.) překračují to soukromé vlastnictví, to je pro mě ta hranice. eeh u- určitě autonomně kulturní centra (.) jsou bezvadná věc

RK: =dobře ale když je to na západě pojato tak že (.) z- vybydlené chátrající budovy (.) za určitých podmínek eh mohou být převzaty (.) právě skupinou (.) lidí kteří se o ně starají a vytvoří tam (.) určitá (.) komunitní centra (.) to vám vadí (.) tento princip?

IB: =ne (.) pro mě (.) pro mě je vlastně hranicí to že (.) s tím nesouhlasí ten vlastník, když ten vlastník řekne (.) já se o to nestihám starat, eh udělejte si tam centrum proč ne, to je naprosto (.) v pohodě, ale v okamžiku kdy s tím ten vlastník nesouhlasí (.) někdo se mu tam vláme, tak se vracíme před listopad osmdesátdevět ((míněno 89)), prostě [někdo někomu něco zabaví.]

AR: [to jsou úplně pardon] (.) to jsou úplně strašný floskule jakoby (.) mně teda vůbec nepříjde normální, že: (.) eh se tady ((pousmání)) vlastně povyšuje (.) eh soukromé vlastnictví, který ale jakoby není (.) není toho hm rozměru kterej by tý společnosti něco přinášel jo, to je opravdu parazitismus úplně největšího zrna (.) nejhrubšího (.) kdy opravdu (.) skupiny italských developerů skupují domy: (.) v lukrativních prostě městských částí pražských a vystěhovávají z tama oby(ta)- obyvatele nechávají ty domy chátrat, ty domy můžou někoho zranit jsou útočištěm nějaké kriminality, a stát vlastně není schopnej jakýmkoli způsobem vlastně s těmi lidmi vyjednat to, aby se o ten dům začli starat, tak pokud někdo prostě opravdu má ten záměr něco vlastnit, tak by měl ale být schopen (.) prostě se o ten objekt starat, zvlášť pokud jde o nemovitost. dostáváme se do doby kdy je asi úplně normální mít domy na spekulace to znamená (.) čekat až ten dům spadne a pak parcelu nákejch

výhodnejch podmínek prostě odprodat nebo tam nechat developery postavit eh další ze sta obchoďáků (.) a tady se potom jakoby ptáme jakoby pro koho to město je (.) (jako) ten organismus toho města přece (.) by měl být uzpůsobenej pro ty lidi jako funguje tady nějaký urbanismus a tak dále a ty (.) chátrající domy ho velmi výrazně narušují (.) a na tom se tedy shodují odborníci napříč celým spektrem

IB: existují stavební úřady, které toto mají hlídat, jestliže e nějaký dům padá, tak jistě není problém (.) jít na stavební úřad eh podat trestní oznámení a řešit to prostě naprosto právní (.) běžnou cestou. to je princip, který funguje já (.) mám (.) dům v krkonoších a jakmile (.) se o ten dům nestarám (.) jakmile tam chci předělat elektřinu (.) jakmile chci vyměnit pomalu kliku na záchodě, tak musím mít souhlas stavebního úřadu k tomu.

RK: posloucháte diskusi dokumentaristky apoleny rychlíkové a publicisty který (.) jak sám říká je bývalý pankáč ivana breziny, pojďme si poslechnout proč (.) kliniku podpořil eh raper ((míněno rapper)) a bývalý skvoter ((míněno squatter)) a sprejer (.) vladimír broš ((míněno Vladimír Brož)) (.) alias (.) vladimír pět set osmnáct ((míněno Vladimír 518))

((začátek předtočené reportáže))

R-VB: sem se k tomu i (.) nějakým způsobem snažil vyjadřovat a podporovat aspoň tou troškou (.) mýho (.) eh společenského vlivu, eh to aby se (.) na to nahlíželo jako o- (.) na: (.) novej pokus (.) vrátit (.) téma (.) skvotingu ((míněno squattingu)) do prahy. protože: (.) eh jsem člověk kerejc (.) eh v tom skvotu ((squattu)) (.) nějakým způsobem (.) vyrost nebo dospěl (..) eh nebo eh by se dalo říct že sem vykročil eh: na nějakou svojí osobní vlastní cestu díky tomu skvotu (.) a tak dále (jako) těch těch aspektů (.) co všechno mi přinesl skvot ((míněno squatt)) eeh (.) těch je několik. ale každopádně jsem si sám na sobě vyzkoušel jak eh prospěšný to pro společnost může bejt, protože tohle je (.) skutečně alternativní kultura (.) eh v tom nejhlubším slova smyslu.

((konec předtočené reportáže))

RK: to byl (.) vladimír pětsetosmnáct pro devětévé ((míněno DVTV)), on (.) tedy nebyl sám kdo projekt podpořil, postavily se za něj desítky kulturních osobností hudebníci filmaři herci filozofové (.) pavel liška helena třeštíková (.) václav bělohradský tomáš baldýnský petr zelenka filip remunda (.) martin putna. jak si ivane vysvětlujete tu podporu veřejnosti, mění se pohled (.) tedy veřejnosti na (.) skvotink ((míněno squatting))?

IB: já sem (.) vo tom napsal článek kde sem (.) vyjádřil názor že si teď zjistím adresy (.) eh tomáše baldýnského (.) mého kamaráda a všech tadytěch dalších, které jste jmenovala (.) eh vyčk- vyčímám si chvíle až nebudou doma v- eh (.) vbourám se jim do bytu a budu tam bydlet a řeknu (.) tomáši (.) kamaráde (.) ty si ale z toho bytu odešel, takže já jsem ho teď obsadil (.) a teď tady budu bydlet já a ty di bydlet pod most.

RK: můžete zkusit andreje babiše, ten taky (.) [projekt podpořil.]

IB: [ano (..) ano] (.) je to s-

AR: jo (.) mohli bychom všichni to by bylo super (.) oskvotovat ((míněno osquattovat)) čapí hnízdo.

IB: kterou chci poukázat na tu absurditu toho co se děje, protože ten princip (.) m- mně přijde prostě (.) úplně mimo mísu, a (.) proč to ty osobnosti veřejně podpořily (.) to je pro mě otázka (.) možná si jenom nezjistili (.) co se na té klinice děje já sem si rozklikl (.) stránky akcí které se tam konaly (.) a tam neustále na vás křičí (.) eh přednáška o marxovi (.) marxismus (.) leninismus a podobně. eh přes ten skvotink ((míněno squatting)) totiž to je důležité já sem bývalý pankáč (.) takže vím o čem mluvím (.) a přes celou tadytu levicovou subkulturu se nám vlastně vrací to, co jsme v listopadu osmdesát devět vyhodili oknem, tak to se nám teď vrací dveřmi. to je prostě: eh eh eh systém, který (.) eh chce (.) eh rušit vlastnická práva, který chce eh opět eh všechno zabavovat v rámci (.) společnosti a tak dále.

RK: =takže jedno bezpečnostní riziko by vystřídalo nové bezpečnostní riziko.

IB: ne já to (.) já to samozřejmě m:- malinko přeháním na (.) na Marxovi není nic špatného jistě (.) je dobré ho znát ale je potřeba vědět (.) že to byl člověk (.) který má na svědomí (.) sedmdesát pět milionů mrtvých podle (.) [podle]

AR: [no tak ale] tohle je fakt strašná demagogie jako jednak vlastně opravdu se znovu ale jako nevím (.) vy teda buď se neorientujete v té problematice, jakože já (.) fakt (.) mám tady takovej (.) do- dojem, že vlastně nerozumíte tomu co: (.) český skvoterský ((míněno squatterský)) hnutí dělá, čili jste se o to nezajímal, čili jste se ani nepřipravil na tenhle ten rozhovor

IB: =to je vaše domněnka.

AR: =dobře no tak to byste nemohl používat už předtím jsem Vás na to jako upozorňovala

RK: =tak ono nic moc nedělá (.) vzhledem k tomu že sama říkáte že tady squaty (.) eeh po ladronce už ani nejsou, ale zkuste mi říci (.) protože o tom právě natáčíte jak funguje (.) nebo jak fungovala ta klinika (.) těch pár dní.

AR: =jo (.) tak vlastně jakoby to jak fungovala klinika byl (.) pro mě takovej malej zázrak protože: (.) eh vlastně od počátku toho kdy: eh klinika byla obsazená (.) tak s- se projevilo (.) velkej zájem vlastně místních obyvatel (.) o to dění tam (.) chodili tam pravidelně tam nosili ať už jídlo (.) donesli tam gauč a tak dále chtěli vlastně participovat na těch akcích (.) a vysloveně jako ((pousmání)) vyjadřovali (fakt) velkou podporu těm aktivistům a byli rádi že se tam něco děje (.) protože eh jak ten projekt byl nastavený a jak vlastně ještě ne- ne- eh nestihl (.) doběhnout, tak tam byl návrh na realizaci cyklo dílny (.) realizaci mateřského centra, realizaci vlastně

RK: =knihovna

AR: =knihovna: (.) možnost nějaké videotéky přednášky koncerty (.) eh klinika dál jak fungovala no (.) byla tam (.) lidová jídelna vařily tam (.) ženy z kuchařek bez domova (.) to znamená to je organizace která pomáhá ženám bez domova (.) se ňák vrátit do toho procesu, bylo zajímavý že třeba tam byla na většině místech (.) to bylo nekuřácké pouze na baru se mohlo kouřit tam se prodávalo ale jenom nealko to znamená alkoholické nápoje si lidi museli přinést sami (.) bylo to tam hodně jako zvláštní b- každé večer tam byly nějaký koncerty já jsem tam byla (.) většinou když tam byla nějaká hudba teda nebo se tam promítaly nějaký filmy (.) eh nebo tam měl přednášku pavel karouz snad eh vo (.) umění vlastně (.) eh vetřelci a volavky vydal tady tuhlectu knihu a tak dále no. (takže to bylo) bylo to takovej malej zázrak a: (.) během těch deseti dnů se ukázalo že (.) ať už teda zájem (.) umělců (.) participovat na tom programu byl obrovskej na (.) tři tejdny dopředu byl zaplněnej program takže tam už nešlo nic dát (.) tak zájem místních na chodu toho (.) a pomoci (.) právě jakože nosili to jídlo nebo chtěli pomáhat s úpravama a tak dále byl taky hrozně velkej.

RK: =a na to vy zřejmě řeknete že si měli zažádat o grant (.) a (.) jít oficiální cestou ivane?

IB: =přesně tak, na to je standartní postup (.) sežeňte si peníze (.) půjčte si peníze v bance jako sem to udělal já, domluvte se s úřady, podejte privatizační projekt anebo případně jiný projekt, a zařídte si to skvělé kulturní centrum kterému já jenom tleskám (.) přestože se tam čte ten Marx.

AR: =eh vy (.) eh asi jako pravicově zaměřenej člověk přece ((pousmání)) byste kritizoval ne státní granty a tak dále tihle lidi ze svejch kapes vydali třicet tisíc na vyklizení fakt m- ho- no vyklizení (.) na uklizení tranzitního (.) domu, kde prostě fakt ((pousmání)) uklízeli sami (.) prostě exkrementy: a injekční stříkačky a fakt zaplatili si všechny tadyhlecty služby vodvozový a rekonstruovali ten projekt na svoje náklady a (.) to je přece něco

po čem se tady taky volá (.) nebudme závislí na tom státu pojďme to dělat jinak a voni to jako jinak udělali a to je teda taky špatně tak (.) pro mě už to je takový jako nesrozumitelný no, ten váš pohled je pro mě jakoby nadmíru ideologickej [ale (.) ( )]

RK: [jak hodnotíte] ivane že do té doby (.) ta linika nevadila, že nevadili (.) eh státu (.) narkomani (.) nevadili jim bezdomovci

IB: já už jsem to tady říkal jednou určitě vadila (.) a:

RK: =no určitě ne (.) určitě vadila? to by asi něco dělali nemyslíte?

IB: kdo (.) [aktivisté?]

RK: [státu] (.) státu proč to nevadí- (.) proč to nevadilo státu [se ptám.]

IB: [já sem] (.) já sem řekl že tady je někdo odpovědný za to, že (.) eh ten dům se dostal do stavu v jakém je (.) to určitě není správně ten člověk má být potrestán tam je nějaký úřad [( )]

RK: [ale jestli máte] vysvětlení proč to státu nevadilo proč to stát neřešil, ačkoli (.) měl (.) negativní ohlasy i od eh radnice prahy tři.

IB: no protože stát je prostě stát (.) stát na všechno kašle (.) vždyť to víme.

AR: já jsem mluvila (.) eh s lidmi teda z úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových jejich argumentace v téhle věci je že to nechali chátrat po tak dlouhou dobu protože (.) vlastně čekali že někdo přijde a: (.) zprivatizuje to ( ) že bude proces nějaké privatizace do něčích rukou (.) a ze zákona vlastně první komu to oni musej nabídnout (.) sou zas další státní instituce [( )]

RK: [radnice] (.) žádala o ten objekt (.) aby tam (.) eh vybudovala mateřskou školu, takže (.) potom

AR: =no (.) potom už

RK: =tomu moc nerozumím

AR: =no vlastně vono je tam (.) (je) (.) celý to vlastně ukazuje na nějakou strnulost (.) a: neochotu (.) uvažovat jinak (.) ze strany těch úřadů, které vlastně (.) se zakliňovaly těma (.) mm paragrafama pořád dokola aniž by jako reálně viděly (.) tu změnu jako takovou (.) a: dělají to teda nadále jo to je to s- to se musí nechat že kdyby do toho nevstoupil vlastně ((smích)) andrej babiš tak (.) asi

RK: to mě na tom zajímá (.) ivane jak to hodnotíte jak si to vysvětlujete (.) je podle vás: andrej babiš eh (.) fanoušek skvotyngu ((míněno squattingu))?

IB: ne podle mě andrej babiš si všiml že je tady téma (.) na kterém se může zviditelnit (.) a ukázat [svou]

RK: [oslovit] mladé lidi

IB: ukázat svou (.) svou (.) eh svou mladou tvář eh (.) která je samozřejmě stará velmi (.) a: někdo mu poradil že to bude výborný piár ((míněno PR)) pro něj tak prostě řekl já (.) mně se to líbí.

RK: apoleno vy ste u toho byla s kamerou když andrej babiš za svitu baterek přímo: v té klinice jednal s aktivisty?

AR: ne ne ne nebyla sem tam ale (.) vim vlastně jakoby přímo vod aktivistů (.) eh jak ( ) (.) a vod vlastně matěje stropnickýho jak tahlecta schůzka probíhala a

RK: jak tedy probíhala?

AR: jsou z toho záznamy (.) protože vlastně to co je na klinice podle mě ještě jako další zajímavá věc že eh (.) aktivisti velmi transparentně (.) všechno zveřejňují (.) i když (.) sou si třeba právě u andreje babiše vědomi toho že (.) uvnitř hnutí (.) když chodíte po ulicích a řvete proti státu kapitálu za svobodnou samosprávu tak andrej babiš ztělesňuje něco co (.) úplně to hnutí jako ne ne nechápe ale (.) eeh vlastně tam se s ním jednalo jako s ministrem financí který je přímý nadřízený toho úřadu (.) a: vlastně (.) z těch dokumentů které sou normálně na internetu (.) projevil vlastně jako sympatie (.) klinice (.) a já teda nechápu proč to udělal protože podle mě piár ((míněno PR)) si v těchto kruzích rozhodně nezíská (.) a možná teda osloví nějaký mladý další lidi nebo (.) nějak kulturně založené voliče ale jako úplně mi to teda jasný není jako.

RK: ivane

IB: tady zaznělo zajímavé heslo (.) proti státu kapitálu (.) za svobodnou samosprávu (.) jako kdybych (.) se vrátil do února devatenáct set čtyřicet osm (.) eh velmi podobná hesla tehdy křičela ta (.) dělnická lůza (.) na náměstí, která tady potom instalovala ten zločinný režim, takže já sem já se já se (.) mm nechci slyšet trávu růst ale myslím si že (.) eh lidé kolem [kliniky]

AR: [dělnická lůza]

IB: =lidé kolem kliniky jsou prostě: eh pozůstatkem (.) eh tady toho, teď nechci urazit dělníky nic proti práci rukama (.) ale: ti lidé kteří tady instalovali ten zločinný režim (.) to vopravdu byla lůza, to byl skutečný (.) lumpenproletariát a (.) ten systém

AR: =milion dvě stě tisíc lidí v káesčé ((míněno KSČ)) (.) [je lůza]

IB: [ten systém] (.) ten systém byl skutečně zločinný, eh já jsem si uvědomil jednu (vel)mi podstatnou věc (.) tady je generační (.) eh rozdíl mezi námi, já patřím ke generaci, která dělala listopad osmdesát devět (.) spoluzakládal jsem studentské listy (.) a byl

jsem jedním z těch (.) kteří (.) vystoupili tehdy velmi razantně proti komunistickému režimu. teď nám tady dospěla generace, která to už nepamatuje a která si znovu myslí, že je potřeba svrhnout kapitál, a: (.) dělat ty věci (.) levicově, já z toho mám strach se přiznám.

RK: apoleno, je potřeba svrhnout kapitál?

AR: ale ne: ježišmarja jako to je podle mě jsou tohleto fakt jako úplně takový (.) [prázdný plácání jakože]

RK: [ne de o to že] (.) jestli tou klinikou by nevznikl precedenc a (.) nezačalo se to dít všude (..) [když to není (.) když to není jako legislativně ošetřené.]

AR: [no tak ((smích)) (.) jako to je] (..) jasně no (.) asi by se to muselo nějakým způsobem legislativně ošetřit eh (.) ano tak samozřejmě matěj stropnický třeba se na magistrátu snaží prosadit verzi kdy by to magistrát vlastně jakoby odkoupil a prona(jal) by to za symbolickou částku těm aktivistům a to rozhodně žádnéj precedenc vlastně nečiní (.) to je normálně jako velmi zákonná cesta.

IB: matěj stropnický je jeden z těch aktivistů abychom byli přesní.

AR: matěj stropnický není jeden z aktivistů matěj stropnický je zastupitel na praze tři a:

RK: =náměstek [pražské primátorky]

IB: [já vím že matěj stropnický je za-]

AR: [náměstek] pražské primátorky a ano je to eh (.) zastupitel za (.) zelené (.) čili vlastně jako zelení ano opravdu mají (.) tady tyhleto věci prostě ((smích)) nějak ve své gesci nebo ve svém programu a (.) je to (.) pro ně

RK: také jde o to že sou skvoty a skvoty ((míněno squatty)). ne vždy by tam probíhalo to co probíhá třeba (.) v klinice nebo probíhalo jako vy to popisujete sou také squaty (.) kde skutečně (.) by (.) v podstatě se mohli i (.) eh stahovat eh narkomani, takto o tom mluví třeba právě již (.) zmiňovaný (.) vladimír pět set osmnáct.

AR: já tohleto neznám jo jakoby v české republice existuje spousta vybydlenejch baráků (.) já prostě nechci jako démonizovat eh narkomany nebo bezdomovce protože prostě pro mě jsou to lidi (.) kteří se ocitli vlastně jako: (.) příčiněním kterému já nerozumím nebo ho neznám (.) ve velmi těžké životní situaci a já je vlastně nechci nějakým způsobem kádrovat, takže (.) eh ano děje se i to že prostě jsou ty tranzitní domy kterým klinika byla (.) který nejsou skvoty ((míněno squatty)) v tom slova smyslu, tranzitní dům znamená (.) někdo tam chodí přespávat, ne pravidelně (.) spíš takový útočiště prostě (.) kde si může někdo něco aplikovat (.) ale nejsou tam (.) zabydlení (.) jednotlivci vlastně ne- netvoří se tam nějaká kultura (.) jako nic takov- (.) kultura i ve slova smyslu jakoby že tam někdo žije. pokud se to přehoupne do téhle fáze tak (.) to jsou squaty kde (.) většinou už ti lidi (.) jim záleží na tom prostoru jako takovým a nějak se ho snaží jako zkrášlovat a i ty (.) nějaký bezdomovecký poloskvoty ((míněno polosquatty)) u nás asi budou existovat.

RK: jak hodnotíte ty samotné (.) eh policejní zásahy protože (.) eh mluvčí policie jana (.) reslerová ((míněno Resslerová)) tvrdí že (.) aktivisté spadli sami ke kontaktu s policií nedošlo, zatímco třeba mluvčí (.) aktivistů nebo (.) mluvčí kliniky arnošt novák (.) v médiích popsal jak ho (.) zasahující policisté zmlátili. vy ste (.) byla u toho? to- toto ste točila?

AR: točili to vlastně mí kamarádi já jsem musela jít p(roto)že sem tam měla dítě a (.) protože vlastně sama mám n(ě)ja)kou ostražitost v sobě a nechtělo se mi tam zůstat a (.) pokud tady mluvíme teda vo těch strašnejch jako (.) a často nadužívanejch a zneužívanejch historickéjch paralelách tak (.) ehm dlouhodobé zásahy proti skvoterům ((míněno squatterům)) vlastně kdy (.) sou za státní peníze

vynakládány ohromné prostředky (.) nasazovány sou (.) desítky jakoby (.) těžkooděnců (.) v případě albertova to byl i vrtulník a stát (.) soud potom uznal že to bylo (.) vlastně jako (.) bez kontextu úplně (.) tak to mi připomíná nějakou minulou dobu a: (.) vlastně ano ((pousmání)) potom se mluví o tom že někdo sám upadl a (.) omylem se zranil tady nahoře na hlavě no tak (..) já sem (.) viděla videa kde arnošta nováka vlečou vlastně policisté (.) ztlučenyho do antonu a pak až (když) zjistili že mu krvácí hlava tak ho nechali jet vlastně do nemocnice (.) ale (.) tak (.) ty zásahy sou prostě extrémní podle mě.

IB: hm otázka je jestli (.) má být skvot ((míněno squatt)) vyklizen s pomocí vrtulníku (.) jestli tam mají být (.) všich- všichni ti těžkooděnci s pendreky ale zase na druhou stranu (..) jestliže skupina občanů organizaň- organizovaně porušuje zákon (.) tak asi těžko může vzít kopretinku (.) a jít za nimi a říct jim vážení přátelé tady vám nesu kopretinku byli byste tak laskavi a opustili objekt (.) který neoprávněně obýváte?

AR: no: tak tady je taky otázka (.) třeba právník pavel úl ((míněno Uhl)) kterej zastupuje aktivisty (.) ta:k (.) eeh vlastně mm dlouhodobě mluví vo tom že (.) eh ta podstata (.) eh je vlastně ještě jiná, že vlastně by se to mělo stíhat na základě (.) já teďka nevim trestněprávních (.) a ne vlastně vyloženě těch kriminálních jako deliktů (a) což se vlastně jako neděje (.) nedochází vlastně každej soud vlastně zpátky (.) eh zvrátil to rozhodnutí té policie nebo označil ho vlastně za (.) za zbytečné (.) a: eh to se tady taky dlouhodobě nereflektuje (.) a mně vlastně přijde úplně absurdní že (.) dobře (.) eh v případě třeba romana janouška: policie otálí (.) hodiny (.) dokonce měsíce roky (.) než dojde k něčemu takovému a na skvotery ((míněno squatter)) se dlouhodobě nasazují prostě desítky těžkooděnců.

RK: to už jsme u jiného tématu ale (.) ivane (.) sou (.) pro vás skvoteri ((míněno squatter)) (.) problémoví (.) extrémisté nebo (.) jak byste to (.) popsal (.) [v podstatě]

IB: [eeh] já si (asi) neodvažuji hodnotit jestli tady kolegyně která vedle mě sedí (.) má v tašce molotovův koktejl nebo ne (.) eh já si myslím že se tam (.) že se tam určitě mezi nimi najdou lidé kteří (.) to myslí dobře a lidé kteří mají velmi extrémní názory a kteří skutečně chtějí změnit (.) společenské uspořádání (.) i násilnou cestou ale já bych je asi úplně nedémonizoval (.) pro mě je to spíš generační záležitost (.) mladí lidé (.) kteří kolem té dvacítky prostě ( ) radikálně (.) chtějí měnit společnost (.) mé generaci se to povedlo (.) skutečně jsme tehdy něco změnili (.) a pochopitelně tehdy sme překračovali zákon já můžu být obrácen tady chycen do pasti toho že (.) sedmnáctý listopad osmdesát devět taky byl proti tehdejšímu zákonům (.) a taky jsme se vlastně chovali (.) protisystémově (.) eh a (.) byli jsme v uvozovkách skvotěři ((míněno squatterěři)) kteří (.) dělali něco co se (.) podle tehdejších zákonů dělat nesmělo. [já sem ( )]

RK: [nicméně] když (.) říkáte že ste byl (.) pankáč tak (.) v té době byl (.) jaký váš názor na skvoty ((míněno squatty))?

IB: tehdy tady žádné squaty nebyly (.) já jsem byl pankáč před [rokem osmdesát devět.]

RK: [ale jistě ste] (.) jenom před rokem osmdesát devět (.) pak vás to přešlo.

IB: =pak [už jsem byl pravičák.]

AR: [tak jako takový] skvoty ((míněno squatty)) byly ne? baráky (.) to vlastně jako svýho způsobu baráky (.) který popisuje (.) pan (.) stárek vlastně ve svejch knihách (.) mně hodně jako tou (.)ehm tou energií vlastně připomínají skvoty ((míněno squatty)) (.) tím vlastně vyloučením který (.) se na ně jako sociálním a tak dále nebo společenským snahou o demonizaci těch baráků tak (..) když (.) vidím současně(j) jako jedinej fungující skvot ((squatt)) cibulka u nás tak (.) vždycky když tam sem nebo tak tak si vzpomenu na ty (.) na to co popisuje ču- (.) [čuñas.]

RK: [a vy ste někdy] bydlela ve skvotu ((míněno squattu)) nebo jenom tam chodíte na návštěvy?

AR: ne ne ne já bych nikdy ani ve skvotu ((míněno squattu)) nebydlela na to sem moc eh zhýčkanej maloměšťák eh z ((smích)) buržoazní rodiny ne (.) ne já bych ne- nemohla bydlet na skvotu ((squattu)) ale (.) vlastně jako rozumím tomu že dokonce někteří lidi ani nemají jinou možnost a (.) to mi přijde vlastně jako taky důležitý říct že (.) vlastně možnost někde (.) že ne každéj má jako úplně na ten tržní nájem a (.) prostě

RK: je to argument (.) ivane?

IB: =ne: to argument v žádném případě není (.) člověk má v životě to, co si sám (.) vybojuje. eeh člověk musí chodit do školy (.) člověk musí chodit do práce (.) vydělat si na byt vzít si na hypotéku a každ- každému z nás je toto dostupné, komu to dostupné není no tak je to jeho problém.

AR: ne: to je prostě strašná jako pravicová chiméra tohleto jakoby v praze přibudou na ulici každéj den tři bezdomovci a třicet procent z nich má (.) eh vysokoškolskej titul jo tady už se vlastně nebavíme vo nějakejch kolaterál demidžis ((míněno collateral demages)) (.) tady se pak bavíme opravdu o velké skupině sociálně vyloučených a (.) jako nikdo z nás nezná jejich příběh a mně přijde tohle hodně jakoby (.) ideologický hodnotit no, to je prostě

RK: =poslední věc (.) má podle vás klinika šanci? postaví se za ni vláda tak aby ten (.) eeh projekt začal fungovat (.) apoleno?

AR: =jo já si myslím že já si myslím že jo no, jako teď si už myslím že jo.

IB: já doufám že za stávajících podmínek šanci mít nebude (.) pakliže to neudělá (.) eh legální a legitimní cestou (.) pak bych jí podko- podporoval, ale ne něco obsazovat.

RK: opravdu byste jí podporoval?

IB: ano kdyby si vzali úvěr a kdyby udělali projekt tak (.) by to bylo parádní projekt přece.

AR: stačí třeba to i pronajmout od toho magistrátu to už je jako zákonná a legální cesta [že( )]

RK: [to by vám vadilo?]

IB: [ano pak] je to v pořádku no.

RK: třicet minut dnešního pro a proti je u konce já vám děkuji že ste si našli čas (.) filmová režisérka apolena rychlíková (.) díky na shledanou

AR: jo naschánou

RK: a publicista z gécézet ((míněno g.cz)) ivan brezina (.) i vám díky na shledanou

IB: na shledanou

RK: od mikrofonu se loučí renata kalenská.

Odpolední Plus

NÁZEV POŘADU: Odpolední Plus

DATUM VYSÍLÁNÍ: 3. 3. 2016

ČAS VYSÍLÁNÍ: 14:10

KANÁL: Radio Plus

STOPÁŽ: 20 min

ÚČASTNÍCI:

MS = Martina Spěváčková, moderátorka;

JB = Jan Bumba, moderátor;

MV = Marián Vojtek, editor sociálních sítí Radia Plus;

JO = Jakub Ort, člen ASC Klinika;

RD = Radka Denemarková, spisovatelka;

V REPORTÁŽÍCH:

AB = Alexandr Bellu, místostarosta Prahy 3 za ODS;

MS: rozruch kolem autonomního centra klinika nekončí, úředníci nařídili aktivistům, aby budovu do čtrnácti h- (.) do čtrnácti hodin vyklidili, vypršela jim totiž smlouva o zápůjčce. aktivisté se ale centra vzdát nehodlají a kliniku odmítají opustit. pomoc jim včera přislíbil i ministr financí andrej babiš, včera ale pak na svém tvitru ((míněno twitter)) večer napsal, že budova je ve špatném stavu a aktivistům údajně prý nabídl jiné prostory. dodejme, že stát odmítá smlouvu prodloužit mimo jiné proto, že k těmto účelům nemá stavba kolaudaci. místostarosta prahy tři za ódéées ((míněno ODS)) alexandr belu (míněno Bellu) řekl, že aktivity pražské kliniky jsou nelegální a aktivisté by měli místo upustit.

R-AB: ta debata opravdu není o tom, jestli aktivity, které autonomní centrum klinika, jsou dobré či špatné. ta debata je podle mě o tom, jestli má existovat výjimka mimo zákony, mimo zákony a normy České republiky, a to znamená, že nad rámec smýšlení hnutí by existovala jakási výjimka speciálně pro tento shluk nebo tuto skupinu lidí. pokud tam provozují knihovnu, kavárnu, školení a jiné, tak nejenom že k tomu nemají atestace, nemají k tomu živnostenské oprávnění, ale zároveň samotná budova k tomuto není kolaudována, to znamená, i

kdyby tam došlo k nějakému nebezpečí, požáru či nedej bože nějaké nehodě či zranění, tak opravdu ty následky v rámci odpovědnosti jsou (.) jsou vysoké. k té legalizaci samotné, jde o to, že dlouhodobě klinika nemá žádnou právní formu, vemte v potaz, že výpůjčka proběhla ze strany státu k soukromé osobě, kterou jsme dodnes nikdy neviděli, což je krok, kdy v podstatě stát nemá možnost kontrolovat, ani městská část, kdo se v té klinice vůbec pohybuje. pokud provozujete například hostel, érbienbí ((míněno AirBnB)), hotel, tak máte i povinnost ze zákona nahlašovat, kdo v té budově přespává, odvádět z toho daně a mít (.) mít na základě toho nějakou spolupráci s městskou částí.

MS: a ve spojení jsme teď s členem kliniky jakubem ortem, dobré odpoledne

JO: dobré odpoledne.

MS: jak to teď konkrétně na místě vypadá, zmiňovali jsme, že tedy ve čtrnáct hodin by měli přijít úředníci, už někdo dorazil?

JO: ne, zatím nikdo nedorazil.

MS: to znamená, že na klinice je v tuto chvíli klid

JO: na klinice je klid, jsou v ní lidé, kteří jsou odhodláni zůstat, a já bych chtěl zdůra- zdůraznit, že nás ta situace, kdy se pohybujeme v baráku vlastně už po smlouvě, netěší, že ty zákony porušovat nechceme, ale vzhledem k svévoli úřadů, které podle nás zbytečně tu výpůjčku odmítly prodloužit, nám vlastně nezbývá jiná možnost, jak o ten dům dál usilovat.

MS: a jak daleko jste tedy ochotni až zajít, když už teď přiznáváte tedy, že jste tam nelegálně, porušujete zákony?

JO: tak je nelegálně a nelegálně, já bych se chtěl ohradit proti té sérii těch tvrzení pana belua ((míněno Bellu)), to co on říkal vlastně nebyla pravda skoro nic. ty aktivity, které jsme tady celý rok provozovali, v žádném případě nebyly nelegální, o právní subjektivitu již jsme zažádali a avizovali jsme, že jsme ochotní tu smlouvu na ní podepsat a takhle bych moh pokračovat, takže tohle byly opravdu nepřesné až lživé tvrzení. a stejně tak bych se chtěl ohradit proti tvrzení pana babiše, že nám nabídl nějaký jiný

prostor, to není pravda, pan babiš nám nic nena-, nabídl nám včera jenom schůzku, kterou posléze zrušil.

MS: to znamená, že tedy s andrejem babišem jste od té doby, kdy on tedy před objektivu televizních kamer se s vámi po klinice prošel, už vůbec nebavili.

JO: ne, jenom potvrdil zrušení schůzky, takže jediné, co andrej babiš vlastně udělal je, že se tu nechal vyfotit.

MS: a kdyby vám nabídl někdo jinou budovu, byli byste ochotni přijmout takovou nabídku?

JO: tak to je spekulativní otázka, protože k tomu opravdu nedošlo, nicméně pro nás je zásadní klinika i proto, kolik jsme tady nechali úsilí a energie. mě trochu [překvap-]

MS: [vy]

JO: no, promiňte?

MS: vy, vás čeká právě v patnáct hodin jednání ještě s úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, s čím na to jednání jdete, jaké argumenty máte připraveny?

JO: úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových argumentuje tím, že budovu nemůže rekolaudovat, protože je nepotřebná pro stát, a jako takovou jí musí dát jinému subjektu. my podle naší právní analýzy chceme ukázat, že ta budova je podle zákona potřebná, protože je veřejně prospěšná díky aktivitám, které se tu dějí a díky podpoře, kterou dostáváme, takže s tím právním tvrzením úzsvm ((míněno ÚZSVM)) nesouhlasíme a budeme se je znovu snažit přesvědčit, že je možné uvést ten náš vztah do legálního vztah-stavu, což je vlastně náš cíl.

MS: ale to že ta budova skutečně není zkolaudovaná na to kulturní centrum, ale na plicní kliniku, tam také na to máte analýzu?

JO: no na plicní kliniku to zkolaudované je, nicméně to je problém úřadu, který nám ji tak před rokem pronajal a před rokem to nikomu nevadilo, což je dost zvláštní. my nicméně jsme ochotni tento stav změnit, ale k tomu potřebujeme spolupráci s úzsvm ((míněno ÚZSVM)), které by muselo podat žádost na stavební úřad k rekolaudaci. my

znovu deklarujeme, že ke všem těmto krokům jsme ochotni, chceme spolupracovat, ale úzsvm ((míněno ÚZSVM)) na tom spolupracovat nehodlá a nechce, přestože opakovaně ho vyzýváme k tomuhle jednání.

MS: a když chcete spolupracovat, nebylo by čistší řešení teď kliniku opustit, domluvit se tedy na nějakém řešení a pak se tam tedy popřípadě vrátit?

JO: to by bylo hezké, bohužel naše zkušenost říká, že bez toho, abychom byli v domě, tak s námi nikdo nejedn-. už v roc- (.) v roce dvatisícečtrnáct ((2014)), kdy jsme vlastně do toho domu vnikli a uklidili ho, tak to byl jediný důvod, proč s námi od začátku někdo jednal. ostatní zkušenosti říkají, že v jiném případě se vlastně (.) pokud bychom nemohli ukazovat, co tady děláme, tak by se o nás nikdo nezajímal a úřad by nás vůbec nebral jako partnera bohužel.

MS: tolik tedy názor jakuba orta, člena kliniky, já vám děkuji a na slyšenou.

JO: na slyšenou.

MS: a ve spojení jsme také se spisovatelkou radkou denemarkovou ((míněno Radka Denemarková)), přeji dobré odpoledne i vám.

RD: dobré odpoledne.

MS: proč vy kliniku podporujete?

RD: já kliniku podporuju z různých důvodů. jedna věc je, že nejde jenom o kliniku, že jde vlastně (.) klinika je pro mě zástupný problém a tady se ukazuje, jakým způsobem je naše demokracie v ohrožení. my žijeme ve společnosti, která (.) šlo to velice rychle, šlo to během několika měsíců, kdy se stalo stalo několik věcí. jedna věc je ta, že lidé, kteří jsou v politice, tak si demokracii zredukovali na byznys. je to otázka také toho, že to už není za minutu (.) za minutu dvanáct, ale už je dávno po dvanácté, kdy všichni politici se tak jako pos- pospojovali a řekli si, že ta demokracie je zredukována na byznys způsobem, který je pro mě nepřijatelný. ale je tady veliká naděje a veliká naděje v občanské společnosti a ukazuje se, že co je nebezpečné pro tuto podobu naší společnosti a pro tuto podobu česka ((míněno Česko)), ve kterém já

žiju, je občanská společnost a ta klinika je pro mě (.) klinika vznikla jako sociální centrum, vznikla naprosto nezávisle, vznikla

MS: =pardon že vás přerušuji, ale nevadí vám tedy ten současný stav, kdy ty aktivisté tam zůstávají, přestože už jsou tam nelegálně a porušují zákony a sami to vlastně přiznávají?

RD: já si myslím, že mně to nevadí z jednoho prostého důvodu, že vždycky, když té (.) tomu systému nebo té nomenklatuře, která tady je teď, která je skutečně o tom (.) o moci (.) není o demokracii, demokracie kdyby fungovala, tak takovéto aktivity podporuje, občanskou společnost podporuje, ale najednou se (.) najednou hledají zástupné problémy, hledají se zástupné důvody, proč něco takového zničit. děje se to, co se děje, bohužel

MS: =a ten argument, že ta budova není zkolaudovaná pro tyto účely?

RD: tento argument se samozřejmě teďka vyšťáral, vyhrabal v posledních měsících a je to zástupný problém. ten (.) také se děje to, co (.) my víme, že (.) že lidé, kteří jsou v poslední době u moci, nebo politici, prezident a tak dále, tak samozřejmě něco takového je ohrožuje. lidé potřebují lidé, kteří (.) lidi, kteří jsou (.) kteří jsou izolovaní, kteří jsou sobečtí, a tady najednou vzniklo centrum, které je nezávislé, založili ho nezávislí lidé, mladí lidé, kteří, a na to chci upozornit, chtěli jenom pomoci lidem, kteří jsou v nouzi, kteří potřebují pomoc. a najednou, bohužel musím říct, že to naprosto (.) pro mě (.) pro mě to přesně zapadá do toho, jakým způsobem politici nyní jednají, samozřejmě se tam vyfotí, samozřejmě se tam ukáží, protože jsou velice chytrí a vědí, jak manipulovat s tím davem, ale to je něco co je ohrožuje. oni potřebují skutečně ty izolované sobecké jedince a najednou je tady něco (.) jsou lidé, kteří naprosto nezištně vracejí zpátky do společnosti něco, co už jsme dávno zapomněli.

MS: říká spisovatelka radka denemarková, pardon že vás přerušuji, která byla naším hostem a samozřejmě situaci kolem Kliniky budeme nadále sledovat. já vám pro tuto chvíli děkuji a na shledanou.

RD: na shledanou.

JB: velice bouřlivé diskuse o autonomním centru klinika se odehrávají také na internetu a sociálních sítích. názory sleduje mariján vojtek ((míněno Marián Vojtek)), který je editorem sociálních sítí stanice plus ((míněno stanice Plus)), dobrý den.

MV: dobré odpoledne, na internetu i sociálních sítích se přou zastánci a odpůrci obsazování budov, když to vezmu obecně, na tvitru ((míněno twitter)) platí heštegy ((míněno hashtagy)) klinika nebo okupajklinika, důvody pro (.) stát budovu bývalé plicní kliniky na pražském žižkově ((míněno Žižkov)) neudrzuje, aktivisté tam uklidili, pořádají pro veřejnost různé přednášky nebo jazykové kurzy. argumenty proti (.) obsadili budovu, která někomu patří, i když státu, a nemají povolení pro provozování například kavárny. diskuse jsou plné emotivních vět, dokonce urážek z obou stran, snad nejslušnější, pokud mohu citovat je ultralevičák a nácek.

JB: no tak už je takovým českým zvykem v poslední době, urážet se na internetu. na (.) do celé záležitosti kolem kliniky se také zapojil ministr financí andrej babiš z hnutí ano ((míněno hnutí ANO)), jak už jsme připomínali.

MV: přesně tak, podle aktivistů, konkrétně uživatelky tvitru jany bany němcové ((míněno Jana „Bany“ Němcová)) babiš uvedl, že by centrum mohlo zůstat, pokud se nenajde kupec a pokud zajistí, že nebude obtěžovat okolí, citovali ho právě takto na tvitru, ovšem sám babiš nic podobného na svém účtu nemá, konkrétně on sám pan ministr po včerejším jednání se starostkou prahy tři ((míněno Praha 3)) vladislavou hu:( )ovou ((míněno Vladislava Hujová)) z topnuladevět ((míněno TOP09)) napsal (.) ukázala mi stížnosti občanů na kliniku, budova je ve špatném stavu, aktivisté musí objekt opustit podle zákona. píše tam také, že mimochodem centru klinika byla nabídnuta jiná budova, tu ale provozovatelé kliniky odmítli, víc asi nemusím dodávat, komentuje to andrej babiš. samozřejmě se tam ocitly i reakce, například robert sedláček ((míněno Robert Sedláček)) pro provozovatele kliniky navrhuje objekt v bohnicích nebo na pankráci, samozřejmě zdarma, no a uživatel gruj ((míněno Gruj/Gruy)) zase píše, jestli je ten barák i zítra k n( )čemu, tak je tam nechte, vždyť to stát nic nestojí a lidi jsou šťastní.

JB: my jsme to téma řešili i dnes v pořadu radiofo:rum ((míněno Radioforum)), do kterého posluchači mohou psát názory na našich sociálních sítích, také do aplikace, na webu ((míněno web)), o čem tam lidé píšou?

MV: my jsme se dnes v radiofo:ru úplně konkrétně ptali na otázku (.) měl (.) nebo neměl by stát umožnit zájemcům, aby v jeho nevyužívaných budovách dočasně bydleli a provozovali bezplatné služby a aktivity pro veřejnost? na fejsbuku ((míněno facebook)) pan beno ulich ((míněno Beno Ulich)) napsal, že stát by hlavně neměl mít žádné nevyužívané budovy, co stát nevyužije, nebo není schopen využít, by měl prodat za tržní cenu anebo pronajmout. honza kejt nejsek ((míněno Honza „Kejt“ Nejsek)) si myslí, že by stát nevyužívané budovy měl umožnit dočasné bydlení lidí, je to podle něj jistě lepší, než aby budova chránila. no a pak se tam objevily dva zajímavé názory, že jednak by to stát dělat neměl, protože mnoho nájemníků neví, co je to vděčnost, no a další názor je ten, že by měl vzniknout zákon o skvotinku ((míněno squatting)), jako je to v jiných vyspělých zemích, no a teď cituji (.) pak by nebylo třeba řešit, jestli je dobře (.) špatně porušovat (.) obcházet zákon.

JB: mariján vojtek byl ve studiu, děkuji, na shledanou.

MV: na shledanou.